

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΕ) αριθ. 233/2014 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 11ης Μαρτίου 2014

περί μηχανισμού χρηματοδότησης της αναπτυξιακής συνεργασίας την περίοδο 2014-2020

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ιδίως τα άρθρα 209 παράγραφος 1 και 212 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Έχοντας υπόψη τη γνωμοδότηση της Επιτροπής των Περιφερειών ⁽¹⁾,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία ⁽²⁾,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Ο παρών κανονισμός αποτελεί μέρος της πολιτικής αναπτυξιακής συνεργασίας της Ένωσης και ιδρύει έναν από τους μηχανισμούς στήριξης των εξωτερικών πολιτικών της. Αντικαθιστά τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1905/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽³⁾ ο οποίος λήγει στις 31 Δεκεμβρίου 2013.

(2) Η καταπολέμηση της φτώχειας παραμένει πρωταρχικός στόχος της αναπτυξιακής πολιτικής της Ένωσης, όπως ορίζεται στον Τίτλο V Κεφάλαιο 1 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ) και στον Τίτλο III Μέρος Πέμπτο Κεφάλαιο 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), σύμφωνα με τους Αναπτυξιακούς Στόχους της Χιλιετίας (ΑΣΧ) και άλλες διεθνώς συμφωνηθείσες αναπτυξιακές δεσμεύσεις και στόχους εγκεκριμένους από την Ένωση και τα κράτη μέλη της στο πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών και λοιπών αρμόδιων διεθνών οργανισμών.

(3) Η κοινή δήλωση του Συμβουλίου και των αντιπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών που συνήλθαν στο πλαίσιο του Συμβουλίου, του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και της Επιτροπής σχετικά με την αναπτυξιακή πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης «Η Ευρωπαϊκή κοινή αντίληψη» ⁽⁴⁾ («Ευρωπαϊκή κοινή αντίληψη») και οι συμφωνηθείσες τροποποιήσεις της, καθορίζει το πλαίσιο γενικής πολιτικής, τις κατευθύνσεις και τα κεντρικά σημεία στην εφαρμογή του παρόντος κανονισμού.

(4) Βαθμιαίως η ενωσιακή αρωγή θα πρέπει να συνεισφέρει στη μείωση της εξάρτησης από τη βοήθεια.

(5) Η διεθνής δράση της Ένωσης επιδιώκει να προωθήσει στο ευρύτερο παγκόσμιο πλαίσιο τις αρχές που ενέπνευσαν τη δημιουργία, την ανάπτυξη και τη διεύρυνσή της: τη δημοκρατία, το κράτος δικαίου, την οικουμενικότητα και το αδιαίρετο των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών, τον σεβασμό της ανθρωπίνης αξιοπρέπειας, τις αρχές της ισότητας και της αλληλεγγύης και τον σεβασμό των αρχών του Καταστατικού Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών και του διεθνούς δικαίου. Επιδιώκει, μέσω του διαλόγου και της συνεργασίας, την ανάληψη δεσμεύσης για τον σεβασμό και την εδραίωση αυτών των αρχών στις χώρες, περιφέρειες και εδάφη εταίρους. Επιδιώκοντας την πραγμάτωση αυτών των αρχών, η Ένωση αποδεικνύει την προστιθέμενη αξία της ως παράγοντος των αναπτυξιακών πολιτικών.

(6) Κατά την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού και ιδίως κατά τη διαδικασία προγραμματισμού, η Ένωση θα πρέπει να συνυπολογίζει τις προτεραιότητες, τους στόχους και τα κριτήρια αναφοράς σχετικά με τα ανθρώπινα δικαιώματα και τη δημοκρατία που έχει καθορίσει για τις χώρες εταίρους, ιδίως τις ανά χώρα στρατηγικές της για τα ανθρώπινα δικαιώματα.

(7) Η Ένωση θα πρέπει να αναγνωρίζει ότι ο σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, οι θεμελιώδεις ελευθερίες, το κράτος δικαίου, οι δημοκρατικές αρχές, η διαφάνεια, η χρηστή διακυβέρνηση, η ειρήνη και η σταθερότητα και η ισότητα των φύλων έχουν ζωτική σημασία για την ανάπτυξη των χωρών εταίρων και ότι τα ζητήματα αυτά θα πρέπει να ενσωματωθούν στην αναπτυξιακή πολιτική της Ένωσης, ιδίως κατά τον προγραμματισμό και τις συμφωνίες με χώρες εταίρους.

(8) Η αποτελεσματικότητα της βοήθειας, η μεγαλύτερη διαφάνεια, συνεργασία και συμπληρωματικότητα και καλύτερη εναρμόνιση, ο συγχρονισμός με τις χώρες εταίρους καθώς και ο συντονισμός των διαδικασιών μεταξύ της Ένωσης και των κρατών μελών της όσο και με άλλους χορηγούς και αναπτυξιακούς φορείς, έχουν καθοριστική σημασία για τη συνοχή και καταλληλότητα της βοήθειας, ενώ ταυτόχρονα μειώνουν το κόστος που φέρουν οι χώρες εταίροι. Μέσω της αναπτυξιακής πολιτικής της, η Ένωση δεσμεύεται να υλοποιήσει τα συμπεράσματα της Διακήρυξης για την αποτελεσματικότητα της βοήθειας που ενέκρινε το Φόρουμ υψηλού επιπέδου για την αποτελεσματικότητα της βοήθειας στο Παρίσι, στις 2 Μαρτίου 2005, το Πρόγραμμα Δράσης της Άκρα που εγκρίθηκε στις 4 Σεπτεμβρίου 2008 και τη συνακόλουθη διακήρυξη του Μπουσάν της 1ης Δεκεμβρίου 2011. Οι εν λόγω δεσμεύσεις οδήγησαν σε ορισμένα συμπεράσματα του Συμβουλίου και των αντιπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών συνεληθόντων στο πλαίσιο του

⁽¹⁾ ΕΕ C 391, της 18.12.2012, σ. 110.

⁽²⁾ Θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 11ης Δεκεμβρίου 2013 (δεν έχει δημοσιευθεί ακόμη στην Επίσημη Εφημερίδα) και απόφαση του Συμβουλίου της 11ης Μαρτίου 2014.

⁽³⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1905/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2006, για τη θέσπιση μηχανισμού χρηματοδότησης της αναπτυξιακής συνεργασίας (ΕΕ L 378 της 27.12.2006, σ. 41).

⁽⁴⁾ ΕΕ C 46 της 24.2.2006, σ. 1.

- Συμβουλίου, όπως ο κώδικας δεοντολογίας της ΕΕ για τη συμπληρωματικότητα και τον επιμερισμό καθηκόντων στο πλαίσιο της αναπτυξιακής πολιτικής και το επιχειρησιακό πλαίσιο για την αποτελεσματικότητα της βοήθειας. Οι προσπάθειες και οι διαδικασίες κοινού προγραμματισμού θα πρέπει να ενισχυθούν.
- (9) Η βοήθεια της Ένωσης θα πρέπει να στηρίξει την κοινή στρατηγική Αφρικής-ΕΕ, που εγκρίθηκε κατά τη σύνοδο κορυφής ΕΕ-Αφρικής, στη Λισαβόνα, στις 8-9 Δεκεμβρίου 2007 και τις μεταγενέστερες τροποποιήσεις και προσθήκες, βάσει του κοινού οράματος, των αρχών και των στόχων στα οποία θεμελιώνεται η στρατηγική εταιρική σχέση Αφρικής-ΕΕ.
- (10) Η Ένωση και τα κράτη μέλη της θα πρέπει να βελτιώσουν τη συνοχή, τον συντονισμό και τη συμπληρωματικότητα των οικείων πολιτικών αναπτυξιακής συνεργασίας, ανταποκρινόμενοι ιδίως στις προτεραιότητες των χωρών και περιφερειών εταίρων σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο. Για να εξασφαλιστεί ότι η πολιτική αναπτυξιακής συνεργασίας της Ένωσης και των κρατών μελών της αλληλοσυμπληρώνονται και αλληλοενισχύονται, και για να υλοποιηθεί η βοήθεια αποτελεσματικά, χωρίς επικαλύψεις και παραλείψεις, χρειάζονται επειγόντως κατάλληλες κοινές διαδικασίες προγραμματισμού οι οποίες θα εφαρμόζονται όταν είναι εφικτό και απαραίτητο.
- (11) Η πολιτική και η διεθνής δράση της Ένωσης για την αναπτυξιακή συνεργασία διέπεται από τους ΑΣΧ, όπως η εξάλειψη της ακραίας φτώχειας και της πείνας, ως εκάστοτε τροποποιούνται και από τους αναπτυξιακούς στόχους, αρχές και δεσμεύσεις που εγκρίνουν η Ένωση και τα κράτη μέλη της, στο πλαίσιο επίσης της συνεργασίας τους με τον ΟΗΕ και με άλλα αρμόδια διεθνή φόρουμ αναπτυξιακής συνεργασίας. Η πολιτική και η διεθνής δράση της Ένωσης καθοδηγούνται επίσης από τις δεσμεύσεις και τις υποχρεώσεις της όσον αφορά τα ανθρώπινα δικαιώματα και την ανάπτυξη, συμπεριλαμβανομένων της Οικουμενικής Διακήρυξης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, του Διεθνούς Συμφώνου για τα ατομικά και πολιτικά δικαιώματα, του Διεθνούς Συμφώνου για τα οικονομικά, κοινωνικά και μορφωτικά δικαιώματα, της Σύμβασης για την εξάλειψη όλων των μορφών διακρίσεων εις βάρος των γυναικών, της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των παιδιών και της Διακήρυξης των Ηνωμένων Εθνών για το δικαίωμα στην ανάπτυξη.
- (12) Η Ένωση είναι σταθερά προσηλωμένη στην ισότητα των φύλων ως ανθρώπινο δικαίωμα, ζήτημα κοινωνικής δικαιοσύνης και βασική αξία της αναπτυξιακής της πολιτικής. Η ισότητα των φύλων έχει μεγάλη σημασία για την επίτευξη όλων των ΑΣΧ. Το Συμβούλιο ενέκρινε στις 14 Νοεμβρίου 2010 το σχέδιο δράσης της ΕΕ για την ισότητα των φύλων και τη χειραφέτηση των γυναικών στο πλαίσιο της ανάπτυξης (2010-2015).
- (13) Η Ένωση θα πρέπει να δίνει μέγιστη προτεραιότητα στην ολοκληρωμένη προσέγγιση για την αντιμετώπιση κρίσεων και καταστροφών και εμπόλεμων και επισφαλών καταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων των μεταβατικών καταστάσεων και των συνθηκών ύστερα από κρίση. Αυτή η προσέγγιση θα βασίζεται κυρίως στα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 19ης Νοεμβρίου 2007 για την αντίδραση της ΕΕ σε καταστάσεις αστάθειας, και στα συμπεράσματα του Συμβουλίου και των Αντιπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών συνελθόντων στις 19 Νοεμβρίου 2007 στα πλαίσια του Συμβουλίου για την ασφάλεια και την ανάπτυξη, καθώς και στα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 20ής Ιουνίου 2011 για την πρόληψη συγκρούσεων και στα τυχόν επακόλουθα συμπεράσματα.
- (14) Ιδίως όταν οι ανάγκες είναι πιο πιεστικές και η φτώχεια πιο διαδεδομένη και βαθιά, η στήριξη της Ένωσης θα πρέπει να έχει ως στόχο να βοηθήσει τις χώρες και τους πληθυσμούς να ανταπεξέλθουν. Αυτό θα πρέπει να γίνει με κατάλληλο συνδυασμό προσεγγίσεων, αντιδράσεων και μηχανισμών, εξασφαλίζοντας ιδίως ότι οι προσεγγίσεις που έχουν γνώμονα την ασφάλεια, τα ανθρώπινα δικαιώματα και την ανάπτυξη είναι ισορροπημένες, συνεκτικές και αποτελεσματικά συντονισμένες, συνδυάζοντας την αρωγή, την αποκατάσταση και την ανάπτυξη.
- (15) Η βοήθεια της Ένωσης θα πρέπει να εστιάζεται εκεί που θα έχει μεγαλύτερο αντίκτυπο, όσον αφορά την ικανότητά της να δρα παγκοσμίως και να αντιμετωπίζει τις παγκόσμιες προκλήσεις, όπως η εξάλειψη της φτώχειας, η βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη ή η προώθηση της δημοκρατίας, της χρηστής διακυβέρνησης, των ανθρώπινων δικαιωμάτων και του κράτους δικαίου σε όλο τον κόσμο, η μακροπρόθεσμη και προβλέψιμη δέσμευση για αναπτυξιακή βοήθεια και ο ρόλος της στον συντονισμό με τα κράτη μέλη της. Για να διασφαλιστεί αυτός ο αντίκτυπος, θα πρέπει να εφαρμοστεί η αρχή της διαφοροποίησης, όχι μόνο στην κατανομή των κεφαλαίων, αλλά και στον προγραμματισμό, ώστε να εξασφαλιστεί ότι η διμερής συνεργασία για την ανάπτυξη εστιάζεται στις χώρες εταίρους που έχουν μεγαλύτερη ανάγκη, καθώς και στα ασταθή και πλέον ευάλωτα κράτη με περιορισμένη ικανότητα πρόσβασης σε άλλες πηγές χρηματοδότησης για να στηρίξουν την ανάπτυξη τους, λαμβάνοντας υπόψη τον δυνητικό αντίκτυπο της συνδρομής της Ένωσης στις χώρες εταίρους. Η Ένωση θα πρέπει να συνάψει νέες εταιρικές σχέσεις με χώρες που παύουν να είναι δικαιούχες προγραμμάτων διμερούς βοήθειας, οι οποίες θα βασίζονται κυρίως σε περιφερειακά και θεματικά προγράμματα βάσει του προκειμένου νομοθετήματος, και βάσει άλλων θεματικών χρηματοδοτικών μηχανισμών για την εξωτερική δράση της Ένωσης, ιδίως του Μέσου εταιρικής σχέσης για τη συνεργασία με τρίτες χώρες που δημιουργήθηκε με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 234/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (!) («Μέσο εταιρικής σχέσης»).

(!) Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 234/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11ης Μαρτίου 2014 για τη θέσπιση μέσου εταιρικής σχέσης για τη συνεργασία με τρίτες χώρες (βλ. σελίδα 77 της παρούσας Επίσημης Εφημερίδας).

- (16) Η Ένωση θα πρέπει να επιδιώκει την αποτελεσματικότερη χρήση των διαθέσιμων πόρων μεγιστοποιώντας τον αντίκτυπο της εξωτερικής δράσης της. Αυτό θα πρέπει να επιτυγχάνεται μέσω συνολικής προσέγγισης για κάθε χώρα, στη βάση της συνοχής και της συμπληρωματικότητας των μηχανισμών χρηματοδότησης της εξωτερικής δράσης της Ένωσης, καθώς και με τη δημιουργία συνεργειών μεταξύ του παρόντος μηχανισμού, άλλων μηχανισμών χρηματοδότησης της εξωτερικής δράσης της Ένωσης και άλλων πολιτικών της. Αυτό θα πρέπει περαιτέρω να συνεπάγεται αμοιβαία ενίσχυση των προγραμμάτων που καταρτίζονται στο πλαίσιο των μηχανισμών χρηματοδότησης της εξωτερικής δράσης. Στην προσπάθεια για μια συνολική συνοχή της εξωτερικής της δράσης κατά το άρθρο 21 ΣΕΕ, η Ένωση διασφαλίζει τη συνοχή της αναπτυξιακής της πολιτικής, ως απαιτεί το άρθρο 208 ΣΛΕΕ.
- (17) Τηρώντας τη γενική απαίτηση μιας συνεκτικής αναπτυξιακής πολιτικής, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να παρέχει τη δυνατότητα αυξημένης συνοχής μεταξύ των πολιτικών της Ένωσης. Θα πρέπει να επιτρέπει την πλήρη ευθυγράμμιση με τις χώρες και περιφέρειες εταίρους χρησιμοποιώντας, όποτε είναι δυνατόν, εθνικά αναπτυξιακά σχέδια ή παρόμοια περιεκτικά αναπτυξιακά έγγραφα, τα οποία εγκρίνονται με τη συμμετοχή των αρμόδιων εθνικών και περιφερειακών φορέων, ως βάση για τον προγραμματισμό της δράσης της Ένωσης. Επιπλέον θα πρέπει να επιδιώκει τον καλύτερο συντονισμό μεταξύ χορηγών, ιδίως μεταξύ της Ένωσης και των κρατών μελών της, μέσω κοινού προγραμματισμού.
- (18) Στη σημερινή εποχή της παγκοσμιοποίησης, οι διάφορες εσωτερικές πολιτικές της Ένωσης, όπως οι πολιτικές για το περιβάλλον, την κλιματική αλλαγή, την προώθηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, την απασχόληση (συμπεριλαμβανομένης της αξιοπρεπούς εργασίας για όλους), την ισότητα των φύλων, την ενέργεια, τους υδάτινους πόρους, τις μεταφορές, την υγεία, την εκπαίδευση, τη δικαιοσύνη και την ασφάλεια, τον πολιτισμό, την έρευνα και καινοτομία, την κοινωνία των πληροφοριών, τη μετανάστευση, τη γεωργία και την αλιεία, γίνονται ολοένα και περισσότερο στοιχείο της εξωτερικής δράσης της Ένωσης.
- (19) Η στρατηγική για μια έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη, δηλαδή τα αναπτυξιακά μοντέλα που ενισχύουν την κοινωνική, οικονομική και εδαφική συνοχή και επιτρέπουν στους φτωχούς να συμβάλουν περισσότερο στον εθνικό πλούτο και να επωφεληθούν από αυτόν, τονίζει τη δέσμευση της Ένωσης να προωθήσει στις εσωτερικές και εξωτερικές πολιτικές της την έξυπνη, χωρίς αποκλεισμούς και βιώσιμη ανάπτυξη, μέσω του συνδυασμού της οικονομικής, της κοινωνικής και της περιβαλλοντικής συνιστώσας.
- (20) Η καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής και η προστασία του περιβάλλοντος είναι από τις σημαντικότερες προκλήσεις που αντιμετωπίζουν η Ένωση και οι αναπτυσσόμενες χώρες και η ανάγκη για εθνική και διεθνή δράση είναι επιτακτική. Ο παρών κανονισμός θα πρέπει, επομένως, να συμβάλει στην επίτευξη του στόχου να διατεθεί ποσοστό τουλάχιστον 20 % του προϋπολογισμού της Ένωσης σε μια κοινωνία με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα και ανθεκτική στην κλιματική αλλαγή, ενώ ποσοστό 25 % των προβλεπόμενων στον παρόντα κανονισμό πόρων του προγράμματος για τα παγκόσμια δημόσια αγαθά και τις προκλήσεις πρέπει να χρησιμοποιηθεί για την κάλυψη στόχων που αφορούν την κλιματική αλλαγή και το περιβάλλον. Οι δράσεις σε αυτούς τους τομείς πρέπει, όταν είναι εφικτό, να αλληλοενισχύονται, ώστε να έχουν ισχυρότερο αντίκτυπο.
- (21) Ο παρών κανονισμός θα πρέπει να επιτρέπει στην Ένωση να συμβάλλει στην εκπλήρωση της κοινής της δέσμευσης για παροχή συνεχιζόμενης στήριξης της ανθρώπινης ανάπτυξης προκειμένου να βελτιωθεί η ζωή των ανθρώπων. Ποσοστό τουλάχιστον 25 % των πόρων του προγράμματος για τα παγκόσμια δημόσια αγαθά και τις προκλήσεις θα πρέπει προς το σκοπό αυτό να στηρίξει τον τομέα της ανάπτυξης.
- (22) Τουλάχιστον το 20 % της χορηγούμενης βοήθειας βάσει του παρόντος κανονισμού θα πρέπει να χρησιμοποιηθεί για τη στήριξη των βασικών κοινωνικών υπηρεσιών, με έμφαση στην υγεία και την εκπαίδευση, καθώς και της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, αναγνωρίζοντας ότι θα πρέπει κατά κανόνα να υπάρχει ένας βαθμός ευελιξίας, όπως στην περίπτωση της έκτακτης βοήθειας. Στην ετήσια έκθεση που αναφέρεται στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 236/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽¹⁾ θα πρέπει να περιλαμβάνονται δεδομένα σχετικά με την ανωτέρω απαίτηση.
- (23) Στο πρόγραμμα δράσης της Κωνσταντινούπολης (2011-2012) για τις λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες, του ΟΗΕ, οι λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες ανέλαβαν τη δέσμευση να ενσωματώσουν εμπορικές πολιτικές και πολιτικές για την ενίσχυση των εμπορικών ικανοτήτων στις εθνικές αναπτυξιακές στρατηγικές τους. Επιπλέον, στην 8η Υπουργική Διάσκεψη του Παγκοσμίου Οργανισμού Εμπορίου της Γενεύης (15-17 Δεκεμβρίου 2011), οι υπουργοί συμφώνησαν να διατηρήσουν και πέραν του 2011 τα επίπεδα της βοήθειας για το εμπόριο που αντανακλούν τουλάχιστον τον μέσο όρο της περιόδου 2006-2008. Αυτές οι προσπάθειες πρέπει να συνοδεύονται από καλύτερη και πιο επικεντρωμένη βοήθεια για το εμπόριο και από εμπορική διευκόλυνση.
- (24) Μολονότι τα θεματικά προγράμματα θα πρέπει κατά κύριο λόγο να στηρίζουν τις αναπτυσσόμενες χώρες, θα πρέπει να είναι επίσης επιλέξιμες για θεματικά προγράμματα υπό τις προϋποθέσεις που ορίζονται στον παρόντα κανονισμό ορισμένες δικαιούχες χώρες καθώς και οι Υπερπόντιες Χώρες και Εδάφη («ΥΧΕ»), τα χαρακτηριστικά των οποίων δεν πληρούν τις προϋποθέσεις ώστε να ορισθούν ως δικαιούχοι επίσημης αναπτυξιακής βοήθειας («ΕΑΒ») από την Επιτροπή Αναπτυξιακής Βοήθειας του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης («ΕΑΒ/ΟΟΣΑ») αλλά οι οποίες καλύπτονται από το άρθρο 1 παράγραφος 1 στοιχείο β).

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 236/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11ης Μαρτίου 2014 περί κοινών κανόνων και διαδικασιών για την εφαρμογή των εργαλείων χρηματοδότησης της εξωτερικής δράσης της ΕΕ (Βλ. σελίδα 95 της παρούσας Επίσημης Εφημερίδας).

(25) Οι λεπτομέρειες των τομέων συνεργασίας και οι προσαρμογές της χρηματοδότησης ανά γεωγραφική περιοχή και τομέα συνεργασίας αποτελούν μη ουσιώδη στοιχεία του παρόντος κανονισμού. Κατά συνέπεια, θα πρέπει να ανατεθεί στην Επιτροπή η εξουσία να εκδίδει πράξεις, σύμφωνα με το άρθρο 290 ΣΛΕΕ, για να επικαιροποιεί εκείνα τα στοιχεία των παραρτημάτων του παρόντος κανονισμού που ορίζουν λεπτομέρειες των τομέων συνεργασίας βάσει γεωγραφικών και θεματικών προγραμμάτων και την ενδεικτική χρηματοδότηση ανά γεωγραφική περιοχή και τομέα συνεργασίας. Έχει ιδιαίτερη σημασία να διεξάγει η Επιτροπή τις απαραίτητες διαβουλεύσεις κατά τις προπαρασκευαστικές εργασίες, και σε επίπεδο εμπειρογνομώνων. Η Επιτροπή, κατά την προετοιμασία και σύνταξη κατ' εξουσιοδότηση πράξεων, θα πρέπει να διασφαλίζει την ταυτόχρονη, έγκαιρη και σωστή διαβίβαση των σχετικών εγγράφων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο.

(26) Προκειμένου να εξασφαλισθούν ενιαίες προϋποθέσεις για την εκτέλεση του παρόντος κανονισμού, θα πρέπει να ανατεθούν στην Επιτροπή εκτελεστικές αρμοδιότητες σχετικές με τα έγγραφα στρατηγικής και τα πολυετή ενδεικτικά προγράμματα που αναφέρονται στον παρόντα κανονισμό. Οι αρμοδιότητες αυτές θα πρέπει να ασκούνται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽¹⁾.

(27) Λαμβάνοντας υπόψη τον χαρακτήρα αυτών των εκτελεστικών πράξεων, και ιδίως τον χαρακτήρα πολιτικού προσανατολισμού ή τις δημοσιονομικές επιπτώσεις τους, πρέπει κατ' αρχήν να εφαρμόζεται για την έκδοσή τους η διαδικασία εξέτασης, με εξαίρεση τα μέτρα με χρηματοδότηση μικρής κλίμακας.

(28) Η Επιτροπή θα πρέπει να εκδίδει εκτελεστικές πράξεις που έχουν άμεση εφαρμογή όταν, σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις που συνδέονται με την ανάγκη ταχείας αντίδρασης της Ένωσης, αυτό επιβάλλεται από επιτακτικούς λόγους επείγουσας ανάγκης.

(29) Κοινói κανόνες και διαδικασίες για την εφαρμογή των μηχανισμών χρηματοδότησης της εξωτερικής δράσης της Ένωσης προβλέπονται στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 236/2014.

(30) Η οργάνωση και λειτουργία της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Εξωτερικής Δράσης ορίζονται στην απόφαση 2010/427/ΕΕ του Συμβουλίου ⁽²⁾,

(31) Εφόσον οι στόχοι του παρόντος κανονισμού δεν μπορούν να επιτευχθούν επαρκώς από τα κράτη μέλη, μπορούν όμως, λόγω της κλίμακας της δράσης, να επιτευχθούν καλύτερα

στο επίπεδο της Ένωσης, η Ένωση δύναται να θεσπίζει μέτρα, σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας και της αναλογικότητας, όπως ορίζονται στο άρθρο 5 ΣΕΕ. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, όπως ορίζεται στο ίδιο άρθρο, ο παρών κανονισμός δεν υπερβαίνει τα απαιτούμενα για την επίτευξη αυτών των στόχων.

(32) Ο παρών κανονισμός θεσπίζει, για τη συνολική διάρκεια εφαρμογής του, ένα χρηματοδοτικό κονδύλιο που συνιστά προνομιακή αναφορά, κατά την έννοια του σημείου 17 της Διοργανικής Συμφωνίας της 2ας Δεκεμβρίου 2013 μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής για τη δημοσιονομική πειθαρχία, τη συνεργασία σε δημοσιονομικά ζητήματα και τη χρηστή δημοσιονομική διαχείριση ⁽³⁾, για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και του Συμβουλίου κατά την ετήσια διαδικασία του προϋπολογισμού.

(33) Θα πρέπει να ευθυγραμμισθεί η περίοδος εφαρμογής του παρόντος κανονισμού με αυτήν του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 1311/2013 του Συμβουλίου ⁽⁴⁾. Συνεπώς, ο παρών κανονισμός θα πρέπει να ισχύει από 1ης Ιανουαρίου 2014 έως την 31η Δεκεμβρίου 2020,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

ΤΙΤΛΟΣ I

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 1

Αντικείμενο και πεδίο εφαρμογής

1. Δια του παρόντος κανονισμού ιδρύεται Μηχανισμός Αναπτυξιακής Συνεργασίας (ΜΑΣ) δια του οποίου η Ένωση μπορεί να χρηματοδοτεί:

α) γεωγραφικά προγράμματα που αποσκοπούν στη στήριξη της αναπτυξιακής συνεργασίας με αναπτυσσόμενες χώρες που περιλαμβάνονται στον κατάλογο των δικαιούχων της επίσημης αναπτυξιακής βοήθειας της ΕΑΒ/ΟΟΣΑ, εκτός:

i) των χωρών που είναι συμβαλλόμενες στη Συμφωνία Εταιρικής Σχέσης ΑΚΕ-ΕΕ μεταξύ της ομάδας κρατών της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού, αφενός, και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και των κρατών μελών της, αφετέρου, που υπεγράφη στο Κοτονού στις 23 Ιουνίου 2000 ⁽⁵⁾, εκτός της Νοτίου Αφρικής·

ii) των χωρών που είναι επιλέξιμες για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανάπτυξης·

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 2011, για τη θέσπιση κανόνων και γενικών αρχών σχετικά με τους τρόπους ελέγχου από τα κράτη μέλη της άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων από την Επιτροπή (ΕΕ L 55 της 28.2.2011, σ. 13).

⁽²⁾ Απόφαση 2010/427/ΕΕ του Συμβουλίου, της 26ης Ιουλίου 2010, για τον καθορισμό της οργάνωσης και της λειτουργίας της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Εξωτερικής Δράσης (ΕΕ L 201 της 3.8.2010, σ. 30).

⁽³⁾ ΕΕ C 373 της 20.12.2013, σ. 1.

⁽⁴⁾ Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 1311/2013 του Συμβουλίου, της 2ας Δεκεμβρίου 2013, για τον καθορισμό του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου για την περίοδο 2014-2020 (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 884).

⁽⁵⁾ ΕΕ L 317 της 15.12.2000, σ. 3.

- iii) των χωρών που είναι επιλέξιμες για ενωσιακή χρηματοδότηση δυνάμει του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Γειτονίας που ιδρύθηκε δια του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 232/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽¹⁾ (ο «Ευρωπαϊκός Μηχανισμός Γειτονίας»·
- iv) δικαιούχων που είναι επιλέξιμοι για ενωσιακή χρηματοδότηση δυνάμει του Μηχανισμού Προενταξιακής Βοήθειας που ιδρύθηκε δια του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 231/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ⁽²⁾ (ο «Μηχανισμός Προενταξιακής Βοήθειας»·
- β) θεματικά προγράμματα τα οποία αφορούν τα παγκόσμια δημόσια αγαθά και προκλήσεις που συνδέονται με την ανάπτυξη και τη στήριξη οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών και τοπικών αρχών σε χώρες εταίρους, δυνάμει του στοιχείου α) της παρούσας παραγράφου, και χώρες επιλέξιμες για χρηματοδότηση της Ένωσης δυνάμει των μηχανισμών που αναφέρονται στο στοιχείο α) σημεία i) ως iii) της παρούσας παραγράφου, και χώρες και εδάφη που καλύπτονται από την απόφαση 2013/755/EU του Συμβουλίου ⁽³⁾
- γ) ένα Παναφρικανικό Πρόγραμμα για τη στήριξη της στρατηγικής εταιρικής σχέσης μεταξύ της Ένωσης και Αφρικής, και τις ακόλουθες σχετικές τροποποιήσεις και προσθήκες, και την κάλυψη δραστηριοτήτων διαπεριφερειακού, ηπειρωτικού ή παγκόσμιου χαρακτήρα στην Αφρική και με αυτήν..

2. Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, ως περιφέρεια ορίζεται η γεωγραφική οντότητα που περιλαμβάνει περισσότερες από μία αναπτυσσόμενες χώρες.

3. Οι χώρες και τα εδάφη στην παράγραφο 1 στο εξής αναφέρονται στα πλαίσια του παρόντος κανονισμού ως «χώρες εταίροι» ή «περιφέρειες εταίροι», ανάλογα με την περίπτωση, βάσει του σχετικού γεωγραφικού, θεματικού ή παναφρικανικού προγράμματος.

Άρθρο 2

Στόχοι και κριτήρια επιλεξιμότητας

1. Εντός του πλαισίου των αρχών και των στόχων της εξωτερικής δράσης της Ένωσης και της ευρωπαϊκής κοινής αντίληψης για την ανάπτυξη και των τροποποιήσεων αυτής που έχουν συμφωνηθεί:

- α) πρωταρχικός στόχος της συνεργασίας βάσει του παρόντος κανονισμού είναι η μείωση και, μακροπρόθεσμα, η εξάλειψη της φτώχειας·
- β) σύμφωνα με τον πρωταρχικό στόχο του στοιχείου α), η συνεργασία στο πλαίσιο του παρόντος κανονισμού συμβάλει επίσης:
- i) στην ενίσχυση της βιώσιμης οικονομικής, κοινωνικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης, και

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 232/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11ης Μαρτίου 2014 για την ίδρυση του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Γειτονίας (βλ. σελίδα 27 της παρούσας Επίσημης Εφημερίδας).

⁽²⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 231/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11ης Μαρτίου 2014 για την ίδρυση του Μηχανισμού Προενταξιακής Βοήθειας (IPA II) (βλ. σελίδα 11 της παρούσας Επίσημης Εφημερίδας).

⁽³⁾ Απόφαση 2013/755/ΕΕ του Συμβουλίου, της 25ης Νοεμβρίου 2013, για τη σύνδεση των Υπερπόντιων Χωρών και Εδαφών με την Ευρωπαϊκή Κοινότητα («Overseas association») (ΕΕ L 344 της 19.12.2013, σ. 1).

- ii) στην εδραίωση και στήριξη της δημοκρατίας, του κράτους δικαίου, της χρηστής διακυβέρνησης, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των σχετικών αρχών του διεθνούς δικαίου.

Η επίτευξη των στόχων του πρώτου εδαφίου μετράται δια καταλλήλων δεικτών που περιλαμβάνουν και δείκτες ανθρωπίνης ανάπτυξης, και ιδίως τον ΑΣΧ 1 όσον αφορά το στοιχείο α) και τους ΑΣΧ 1 έως 8 όσον αφορά το στοιχείο β) και, για την περίοδο μετά το 2015, άλλων δεικτών που έχουν συμφωνηθεί σε διεθνές επίπεδο από την Ένωση και τα κράτη μέλη της.

2. Η συνεργασία βάσει του παρόντος κανονισμού θα συμβάλει στην τήρηση των διεθνών δεσμεύσεων και την επίτευξη των αναπτυξιακών στόχων της Ένωσης, ιδίως των ΑΣΧ, και των νέων αναπτυξιακών στόχων μετά το 2015.

3. Οι δράσεις βάσει γεωγραφικών προγραμμάτων σχεδιάζονται ακολουθώντας τα κριτήρια για την επίσημη αναπτυξιακή βοήθεια που καθόρισε η ΕΑΒ/ΟΟΣΑ.

Οι δράσεις του Παναφρικανικού και των θεματικών προγραμμάτων σχεδιάζονται ακολουθώντας τα κριτήρια για την επίσημη αναπτυξιακή βοήθεια που καθόρισε η ΕΑΒ/ΟΟΣΑ, εκτός εάν:

- α) η δράση εφαρμόζεται σε μια χώρα ή έδαφος δικαιούχο που δεν μπορεί να λάβει το καθεστώς δικαιούχου χώρας ή εδάφους για ΕΑΒ σύμφωνα με την ΕΑΒ/ΟΟΣΑ· ή

- β) η δράση υλοποιεί μια παγκόσμια πρωτοβουλία, μια προτεραιότητα πολιτικής της Ένωσης ή μια διεθνή υποχρέωση ή δέσμευση της Ένωσης, σύμφωνα με το άρθρο 6 παράγραφος 2 στοιχεία β) και ε) χωρίς να έχει χαρακτηριστικά που πληρούν τα κριτήρια της επίσημης αναπτυξιακής βοήθειας.

4. Με την επιφύλαξη του στοιχείου α) της παραγράφου 3, τουλάχιστον το 95 % των δαπανών που προβλέπονται στο πλαίσιο των θεματικών προγραμμάτων και τουλάχιστον το 90 % των δαπανών που προβλέπονται στο πλαίσιο του Παναφρικανικού προγράμματος πρέπει να πληρούν τα κριτήρια για την ΕΑΒ τα οποία έχει θεσπίσει η ΕΑΒ/ΟΟΣΑ.

5. Οι δράσεις που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1257/96 του Συμβουλίου ⁽⁴⁾, και είναι επιλέξιμες για χρηματοδότηση βάσει αυτού, δεν χρηματοδοτούνται, κατ' αρχήν, βάσει του παρόντος κανονισμού, εκτός εάν πρέπει να εξασφαλιστεί συνέχεια της συνεργασίας από κατάσταση κρίσης σε συνθήκες σταθερότητας για ανάπτυξη. Σε αυτές τις περιπτώσεις, λαμβάνεται ειδική μέριμνα για μια αποτελεσματική σύνδεση της ανθρωπιστικής βοήθειας, της βοήθειας αποκατάστασης και της αναπτυξιακής βοήθειας.

⁽⁴⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1257/96 του Συμβουλίου της 20ής Ιουνίου 1996 σχετικά με την ανθρωπιστική βοήθεια (ΕΕ L 163 της 2.7.1996, σ. 1).

Άρθρο 3

Γενικές αρχές

1. Η Ένωση επιδιώκει την προώθηση, ανάπτυξη και εδραίωση των αρχών της δημοκρατίας, του κράτους δικαίου, του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών, που αποτελούν τα θεμέλιά της, μέσω του διαλόγου και της συνεργασίας με τις χώρες και περιφέρειες εταίρους.

2. Κατά την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού επιδιώκεται διαφοροποιημένη προσέγγιση μεταξύ των χωρών εταίρων, ώστε να εξασφαλίζεται ότι τους προσφέρεται ειδικά προσαρμοσμένη συνεργασία βασισμένη:

- α) στις ανάγκες τους, βάσει κριτηρίων που περιλαμβάνουν τον πληθυσμό, το κατά κεφαλήν εισόδημα, την έκταση της φτώχειας, την εισοδηματική κατανομή και το επίπεδο ανθρώπινης ανάπτυξης·
- β) στις ικανότητές τους να δημιουργούν και να έχουν πρόσβαση σε χρηματοδοτικούς πόρους και στις ικανότητές τους απορρόφησης·
- γ) στις δεσμεύσεις και τις επιδόσεις τους, βάσει κριτηρίων και δεικτών που περιλαμβάνουν την πολιτική, την οικονομική και την κοινωνική πρόοδο, την ισότητα των φύλων, την πρόοδο όσον αφορά τη χρηστή διακυβέρνηση και τα ανθρώπινα δικαιώματα, και την αποτελεσματική χρήση της βοήθειας, ιδίως δε τον τρόπο με τον οποίο μια χώρα χρησιμοποιεί σπάνιους πόρους για την ανάπτυξη, αρχίζοντας από τους δικούς της πόρους· και
- δ) στον δυνητικό αντίκτυπο της βοήθειας της Ένωσης στις χώρες εταίρους.

Κατά την κατανομή των πόρων δίνεται προτεραιότητα στις χώρες με τις μεγαλύτερες ανάγκες, ιδίως στις λιγότερο αναπτυγμένες χώρες και τις χώρες χαμηλού εισοδήματος, καθώς και τις χώρες που βρίσκονται σε κρίση, μετά από κρίση και σε επισφαλή ή ευάλωτη κατάσταση.

Προς υποβοήθηση της ανάλυσης και του προσδιορισμού των χωρών που χρειάζονται περισσότερο βοήθεια, χρησιμοποιούνται κριτήρια όπως ο δείκτης ανάπτυξης ανθρώπινου δυναμικού, ο δείκτης οικονομικής ευπάθειας και άλλοι οικείοι δείκτες, μεταξύ άλλων για τη μέτρηση της φτώχειας και της ανισότητας εντός των χωρών.

3. Σε όλα τα προγράμματα ενσωματώνονται οριζόντια ζητήματα όπως ορίζονται στην ευρωπαϊκή κοινή αντίληψη. Επιπλέον ενσωματώνονται όπου κρίνεται σκόπιμο η πρόληψη των συγκρούσεων, η αξιοπρεπή εργασία και η κλιματική αλλαγή.

Εννοείται ότι τα οριζόντια ζητήματα που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο περιλαμβάνουν τις ακόλουθες διαστάσεις, στις οποίες πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη σημασία όπου το απαιτούν οι περιστάσεις:

εξάλειψη των διακρίσεων, δικαιώματα ατόμων που ανήκουν σε μειονότητες, δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία, δικαιώματα των ατόμων με απειλητικές για τη ζωή ασθένειες και άλλων ευάλωτων ομάδων, βασικά εργατικά δικαιώματα και κοινωνική ένταξη, ενδυνάμωση των γυναικών, κράτος δικαίου, οικοδόμηση ικανοτήτων για τα κοινοβούλια και την κοινωνία των πολιτών και προώθηση του διαλόγου, της συμμετοχής και της συμφιλίωσης, καθώς και δημιουργία θεσμών, μεταξύ άλλων σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο.

4. Κατά την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού, εξασφαλίζεται συνοχή πολιτικής για την ανάπτυξη και συνέπεια με άλλους τομείς της εξωτερικής δράσης της Ένωσης καθώς και με άλλες συναφείς πολιτικές της Ένωσης, σύμφωνα με το άρθρο 208 ΣΛΕΕ.

Από την άποψη αυτή, μέτρα που χρηματοδοτούνται βάσει του παρόντος κανονισμού, συμπεριλαμβανομένων των έργων που διαχειρίζεται η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ), βασίζονται στις πολιτικές αναπτυξιακής συνεργασίας οι οποίες ορίζονται σε πράξεις όπως συμφωνίες, δηλώσεις και σχέδια δράσης μεταξύ της Ένωσης και των εμπλεκόμενων χωρών και περιφερειών εταίρων, καθώς και στις σχετικές αποφάσεις, τα ειδικά συμφέροντα, τις πολιτικές προτεραιότητες και τις στρατηγικές της Ένωσης.

5. Η Ένωση και τα κράτη μέλη επιδιώκουν τακτικές και συχνές ανταλλαγές πληροφοριών, μεταξύ άλλων με άλλους χορηγούς, και προωθούν τον καλύτερο συντονισμό και τη μεγαλύτερη συμπληρωματικότητα της δράσης των χορηγών, μέσω της συνεργασίας για κοινό πολυετή προγραμματισμό που βασίζεται στις στρατηγικές των χωρών εταίρων για τη μείωση της φτώχειας ή σε ισοδύναμες αναπτυξιακές στρατηγικές. Μπορούν να αναλάβουν κοινή δράση που να περιλαμβάνει την κοινή ανάλυση αυτών των στρατηγικών και την κοινή ανταπόκριση σε αυτές, τον προσδιορισμό τομέων προτεραιότητας για παρέμβαση και τον ενδοκρατικό επιμερισμό των καθηκόντων, με τη διοργάνωση κοινών αποστολών χορηγών και με τη χρήση μηχανισμών συγχρηματοδότησης και συμφωνιών συνεργασίας κατ' ανάθεση.

6. Η Ένωση προωθεί την πολυμερή προσέγγιση των παγκόσμιων προκλήσεων και συνεργάζεται με τα κράτη μέλη σε αυτή τη συνάρτηση. Όπου χρειάζεται, ενισχύει τη συνεργασία με διεθνείς οργανισμούς και φορείς και άλλους διμερείς χορηγούς.

7. Οι σχέσεις μεταξύ της Ένωσης και των κρατών μελών της, αφενός, και των χωρών εταίρων, αφετέρου, βασίζονται στις κοινές αξίες των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου καθώς και τις αρχές της οικειοποίησης και της αμοιβαίας ευθύνης, τις οποίες και προωθούν.

Επιπλέον, στις σχέσεις με χώρες εταίρους λαμβάνεται υπόψη η δέμευσή τους και οι επιδόσεις τους στην εφαρμογή διεθνών συμφωνιών και συμβατικών σχέσεων με την Ένωση.

8. Η Ένωση προωθεί την αποτελεσματική συνεργασία με χώρες και περιφέρειες εταίρους, σύμφωνα με τη διεθνή βέλτιστη πρακτική. Εναρμονίζει τη στήριξή της με τις εθνικές ή περιφερειακές στρατηγικές ανάπτυξης, τις πολιτικές και τις διαδικασίες μεταρρυθμίσεων των χωρών ή περιφερειών εταίρων, όταν αυτό είναι εφικτό, και στηρίζει τη δημοκρατική οικειοποίηση και την εσωτερική και αμοιβαία λογοδοσία. Για τον σκοπό αυτό προωθεί:

- α) μια αναπτυξιακή διαδικασία που είναι διαφανής και εφαρμόζεται με πρωτοβουλία της χώρας ή περιφέρειας εταίρου και είναι αποδεκτή από αυτήν, μεταξύ άλλων με προώθηση της τοπικής εμπειρογνομοσύνης·
- β) μια προσέγγιση με βάση τα δικαιώματα που περιλαμβάνει όλα τα ανθρώπινα δικαιώματα, είτε τα ατομικά και πολιτικά είτε τα οικονομικά, κοινωνικά και πολιτιστικά δικαιώματα, προκειμένου να ενσωματωθούν οι αρχές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην εφαρμογή του παρόντος κανονισμού, να βοηθηθούν οι χώρες εταίροι στην τήρηση των διεθνών υποχρεώσεών τους όσον αφορά τα ανθρώπινα δικαιώματα και να στηριχθούν οι κάτοχοι αυτών των δικαιωμάτων, ιδίως οι φτωχοί και οι ευάλωτες ομάδες, κατά τη διεκδίκησή τους·
- γ) την ενδυνάμωση του πληθυσμού των χωρών εταίρων, συμμετοχικές και χωρίς αποκλεισμούς προσεγγίσεις της ανάπτυξης καθώς και ευρεία συμμετοχή όλων των τμημάτων της κοινωνίας στην αναπτυξιακή διεργασία και στον εθνικό και περιφερειακό διάλογο, περιλαμβανομένου του πολιτικού διαλόγου. Δίνεται ιδιαίτερη προσοχή στον αντίστοιχο ρόλο των κοινοβουλίων, των τοπικών αρχών και της κοινωνίας των πολιτών, μεταξύ άλλων και όσον αφορά τη συμμετοχή, την εποπτεία και τη λογοδοσία·
- δ) αποτελεσματικούς τρόπους και μέσα συνεργασίας όπως ορίζονται στο άρθρο 4 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 236/2014, σύμφωνα με τις βέλτιστες πρακτικές της ΕΑΒ/ΟΟΣΑ, μεταξύ άλλων με τη χρήση καινοτόμων μέσων όπως ο συνδυασμός επιχορηγήσεων και δανείων καθώς και άλλοι μηχανισμοί επιμερισμού του κινδύνου σε επιλεγμένους τομείς και χώρες όπως επίσης και η συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα, λαμβάνοντας δεόντως υπόψη τα ζητήματα της βιωσιμότητας των χρεών, του αριθμού των μέσων αυτών και της απαίτησης για συστηματική αξιολόγηση του αντίκτυπου σύμφωνα με τους στόχους του παρόντος κανονισμού, ιδίως τη μείωση της φτώχειας.

Όλα τα προγράμματα, οι παρεμβάσεις και οι τρόποι και μηχανισμοί συνεργασίας προσαρμόζονται στις ιδιαίτερες συνθήκες κάθε χώρας ή περιφέρειας εταίρου, με έμφαση σε προσεγγίσεις βάσει προγραμμάτων, στη χορήγηση προβλέψιμης χρηματοδότησης για τη βοήθεια, στη συγκέντρωση ιδιωτικών πόρων, εξίσου από τοπικούς ιδιωτικούς φορείς, στην καθολική και χωρίς διακρίσεις πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες και στην ανάπτυξη και τη χρήση εθνικών συστημάτων·

- ε) τη συγκέντρωση εγχώριων εσόδων μέσω της ενίσχυσης της δημοσιονομικής πολιτικής των χωρών εταίρων για να μειωθεί η φτώχεια και η εξάρτηση από τη βοήθεια·
- στ) τον μεγαλύτερο αντίκτυπο των πολιτικών και του προγραμματισμού μέσω του συντονισμού, της συνέπειας και της εναρμό-

νισης μεταξύ των χορηγών για τη δημιουργία συνεργειών και την αποφυγή επικαλύψεων και επαναλήψεων, τη μεγαλύτερη συμπληρωματικότητα και στήριξη πρωτοβουλιών των χορηγών·

- ζ) τον συντονισμό στις χώρες και περιφέρειες εταίρους με βάση συμφωνημένες κατευθυντήριες γραμμές και αρχές βέλτιστης πρακτικής σχετικά με τον συντονισμό και την αποτελεσματικότητα της βοήθειας·
- η) προσεγγίσεις για την ανάπτυξη βάσει αποτελεσμάτων, που περιλαμβάνουν διαφανή και με πρωτοβουλία των χωρών πλαίσια αποτελεσμάτων με βάση, κατά περίπτωση, διεθνώς αποδεκτούς στόχους και δείκτες, όπως οι δείκτες των ΑΣΧ για την αξιολόγηση και διάδοση των αποτελεσμάτων, συμπεριλαμβανομένων των εκροών, της έκβασης και του αντίκτυπου της αναπτυξιακής βοήθειας.

9. Η Ένωση στηρίζει όπου χρειάζεται την εφαρμογή διμερούς, περιφερειακής και πολυμερούς συνεργασίας και διαλόγου, την αναπτυξιακή διάσταση των συμφωνιών εταιρικής σχέσης και την τριμερή συνεργασία. Η Ένωση προωθεί επίσης τη συνεργασία Νότου-Νότου.

10. Η Επιτροπή ενημερώνει και ανταλλάσσει τακτικά απόψεις με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο.

11. Η Επιτροπή επιδιώκει τακτική ανταλλαγή πληροφοριών με την κοινωνία των πολιτών και τις τοπικές αρχές.

12. Στις δραστηριότητες αναπτυξιακής συνεργασίας η Ένωση αξιοποιεί τις εμπειρίες και τα διδάγματα των κρατών μελών και τα χρησιμοποιεί από κοινού.

13. Η βοήθεια της Ένωσης δυνάμει του παρόντος κανονισμού δεν χρησιμοποιείται για την προμήθεια όπλων ή πυρομαχικών ούτε για επιχειρήσεις που έχουν στρατιωτικές συνέπειες ή συνέπειες στον τομέα της άμυνας.

ΤΙΤΛΟΣ II

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

Άρθρο 4

Υλοποίηση της βοήθειας από την Ένωση

Η βοήθεια της Ένωσης υλοποιείται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 236/2014 μέσω:

- α) γεωγραφικών προγραμμάτων·
- β) θεματικών προγραμμάτων αποτελούμενων από:
  - i) ένα Συνολικό πρόγραμμα δημοσίων αγαθών και προκλήσεων, και
  - ii) ένα πρόγραμμα για τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και τις τοπικές αρχές· και
- γ) ενός Παναφρικανικού προγράμματος.

Άρθρο 5

Γεωγραφικά προγράμματα

1. Οι δραστηριότητες συνεργασίας της Ένωσης βάσει του παρόντος άρθρου υλοποιούνται μέσω δραστηριοτήτων σε εθνικό, περιφερειακό και ηπειρωτικό επίπεδο.

2. Ένα γεωγραφικό πρόγραμμα περιλαμβάνει τη συνεργασία στους κατάλληλους τομείς δραστηριότητας:

α) σε περιφερειακό επίπεδο με τις χώρες εταίρους που αναφέρονται στο άρθρο 1 παράγραφος 1 στοιχείο α), ιδίως προκειμένου να μετριαστούν οι επιπτώσεις από τον τερματισμό της βοήθειας σε χώρες εταίρους που παρουσιάζουν μεγάλες και αυξανόμενες ανισότητες· ή

β) διμερώς:

i) με χώρες εταίρους που δεν είναι χώρες υψηλού μεσαίου εισοδήματος στον κατάλογο αναπτυσσόμενων χωρών της ΕΑΒ/ΟΟΣΑ ή δεν έχουν ΑΕΠ μεγαλύτερο του ενός τοις εκατό του παγκόσμιου ΑΕΠ,

ii) σε έκτακτες περιπτώσεις, και ενόψει της σταδιακής κατάργησης των αναπτυξιακών επιχορηγήσεων, η διμερής συνεργασία μπορεί επίσης να αναληφθεί με περιορισμένο αριθμό χωρών-εταίρων, όταν αιτιολογείται δεόντως βάσει του άρθρου 3 παράγραφος 2. Η εν λόγω σταδιακή κατάργηση πραγματοποιείται σε στενό συντονισμό με τους χορηγούς. Η διακοπή του εν λόγω είδους της συνεργασίας συνοδεύεται, όπου είναι σκόπιμο, από διάλογο πολιτικής με την ενδιαφερόμενη χώρα, με έμφαση στις ανάγκες των φτωχότερων και των πλέον ευάλωτων ομάδων.

3. Τα γεωγραφικά προγράμματα αντλούνται από τους τομείς συνεργασίας που περιέχονται στην Ευρωπαϊκή κοινή αντίληψη για την ανάπτυξη, ως εκάστοτε τροποποιούνται δια συμφωνίας, καθώς και από τους ακόλουθους τομείς συνεργασίας, για να επιτευχθούν οι στόχοι που προβλέπονται στο άρθρο 2:

α) ανθρώπινα δικαιώματα, δημοκρατία και χρηστή διακυβέρνηση:

- i) ανθρώπινα δικαιώματα, δημοκρατία και κράτος δικαίου·
- ii) ισότητα των φύλων, χειραφέτηση των γυναικών και ίσες ευκαιρίες για τις γυναίκες·
- iii) διαχείριση του δημόσιου τομέα σε κεντρικό και τοπικό επίπεδο·
- iv) φορολογική πολιτική και διοίκηση·
- v) καταπολέμηση της διαφθοράς·
- vi) κοινωνία των πολιτών και τοπικές αρχές·
- vii) προώθηση και προστασία των δικαιωμάτων των παιδιών.

β) χωρίς αποκλεισμούς και βιώσιμη ανάπτυξη για την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού:

- i) υγεία, εκπαίδευση, κοινωνική προστασία, απασχόληση και πολιτισμός·
- ii) περιβάλλον επιχειρήσεων, περιφερειακή ολοκλήρωση και παγκόσμιες αγορές·
- iii) βιώσιμη γεωργία· επισιτιστική και διατροφική ασφάλεια·
- iv) βιώσιμη ενέργεια·
- v) διαχείριση των φυσικών πόρων, περιλαμβανομένων του εδάφους, των δασών και των υδάτων·
- vi) κλιματική αλλαγή και περιβάλλον.

γ) άλλοι σημαντικοί τομείς για την ανάπτυξη:

- i) μετανάστευση και άσυλο·
- ii) σύνδεση της ανθρωπιστικής βοήθειας και της αναπτυξιακής συνεργασίας·
- iii) ανθεκτικότητα και μείωση του κινδύνου καταστροφών·
- iv) ανάπτυξη και ασφάλεια, περιλαμβανομένης της πρόληψης συγκρούσεων.

4. Περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με τους τομείς συνεργασίας της παραγράφου 3 ορίζονται στο παράρτημα Ι.

5. Στο πλαίσιο του κάθε διμερούς προγράμματος, η Ένωση εστιάζει τη βοήθειά της κατά κανόνα το πολύ σε τρεις τομείς οι οποίοι συμφωνούνται με τη χώρα εταίρο όταν είναι δυνατό.

Άρθρο 6

Θεματικά προγράμματα

1. Οι δράσεις στο πλαίσιο θεματικών προγραμμάτων εισφέρουν προστιθέμενη αξία και συμπληρώνουν και εναρμονίζονται με δράσεις που χρηματοδοτούνται βάσει γεωγραφικών προγραμμάτων.

2. Για τον προγραμματισμό θεματικών δράσεων εφαρμόζεται τουλάχιστον ένας από τους ακόλουθους όρους:

- α) οι στόχοι πολιτικής της Ένωσης βάσει του παρόντος κανονισμού δεν μπορούν να επιτευχθούν με τον κατάλληλο ή αποτελεσματικό τρόπο μέσω γεωγραφικών προγραμμάτων, συμπεριλαμβανομένων, κατά περίπτωση, όταν δεν υπάρχει γεωγραφικό πρόγραμμα ή όταν το πρόγραμμα αυτό έχει ανασταλεί ή όταν δεν υπάρχει συμφωνία για τη δράση με τη σχετική χώρα εταίρο·
- β) οι δράσεις αφορούν παγκόσμιες προτεραιότητες που στηρίζουν διεθνώς συμφωνηθέντες αναπτυξιακούς στόχους ή παγκόσμια δημόσια αγαθά και προκλήσεις·

- γ) οι δράσεις έχουν πολυπεριφερειακό, πολυκρατικό ή/και οριζόντιο χαρακτήρα·
- δ) οι δράσεις υλοποιούν καινοτόμες πολιτικές ή πρωτοβουλίες με στόχο την τεκμηρίωση μελλοντικών δράσεων·
- ε) οι δράσεις αντανακλούν μια πολιτική προτεραιότητα της Ένωσης ή διεθνή υποχρέωση ή δέσμευσή της σχετικά με την αναπτυξιακή συνεργασία.
3. Εκτός αν προβλέπεται άλλως στον παρόντα κανονισμό, οι θεματικές δράσεις θα ωφελήσουν άμεσα τις χώρες ή τα εδάφη του άρθρου 1 παράγραφος 1 στοιχείο β) και εκτελούνται επιτοπίως. Οι δράσεις μπορούν να πραγματοποιούνται εκτός των εν λόγω χωρών ή εδαφών αν αυτός είναι ο πιο αποτελεσματικός τρόπος να επιτευχθούν οι στόχοι του οικείου προγράμματος.

Άρθρο 7

Παγκόσμια δημόσια αγαθά και προκλήσεις

1. Ο στόχος της βοήθειας της Ένωσης στο πλαίσιο του προγράμματος «Παγκόσμια δημόσια αγαθά και προκλήσεις» είναι να στηρίξει δράσεις στους εξής τομείς:
- α) περιβάλλον και κλιματική αλλαγή·
- β) βιώσιμη ενέργεια·
- γ) ανθρώπινη ανάπτυξη, μεταξύ άλλων αξιοπρεπής εργασία, κοινωνική δικαιοσύνη και πολιτισμός·
- δ) επισιτιστική και διατροφική ασφάλεια και βιώσιμη γεωργία· και
- ε) μετανάστευση και άσυλο.
2. Περισσότερες λεπτομέρειες για τους τομείς συνεργασίας της παραγράφου 1 ορίζονται στο παράρτημα II τμήμα Α.

Άρθρο 8

Οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και τοπικές αρχές

1. Ο στόχος της βοήθειας της Ένωσης βάσει του προγράμματος «Οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και τοπικές αρχές» είναι να ενισχύσει τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και τις τοπικές αρχές σε χώρες εταίρους και, όταν αυτό προβλέπεται στον παρόντα κανονισμό, στην Ένωση και δικαιούχους επιλέξιμους δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 231/2014.

Οι δραστηριότητες που χρηματοδοτούνται εκτελούνται κυρίως από τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και τις τοπικές αρχές. Όταν κρίνεται απαραίτητο χάρin αποτελεσματικότητας, οι εν λόγω δραστηριότητες μπορούν να εκτελεστούν και από άλλους φορείς προς όφελος των σχετικών οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών και τοπικών αρχών.

2. Περισσότερες λεπτομέρειες για τους τομείς συνεργασίας βάσει του παρόντος άρθρου ορίζονται στο παράρτημα II τμήμα Β.

Άρθρο 9

Παναφρικανικό Πρόγραμμα

1. Ο στόχος της βοήθειας της Ένωσης βάσει του Παναφρικανικού Προγράμματος είναι να στηρίξει την στρατηγική εταιρική σχέση ΕΕ-Αφρικής και τις ακόλουθες σχετικές τροποποιήσεις και προσθήκες, για να καλύψει δραστηριότητες διαπεριφερειακού, ηπειρωτικού ή παγκόσμιου χαρακτήρα στην Αφρική και με αυτήν.
2. Το Παναφρικανικό Πρόγραμμα συμπληρώνει και εναρμονίζεται με άλλα προγράμματα δυνάμει του παρόντος κανονισμού, καθώς και με άλλους χρηματοδοτικούς μηχανισμούς της εξωτερικής δράσης της Ένωσης, ιδίως το Ευρωπαϊκό Ταμείο Ανάπτυξης και τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Γειτονίας.
3. Περισσότερες λεπτομέρειες για τους τομείς συνεργασίας βάσει του παρόντος άρθρου ορίζονται στο παράρτημα III.

ΤΙΤΛΟΣ III

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΩΝ ΠΟΡΩΝ

Άρθρο 10

Γενικό πλαίσιο

1. Για τα γεωγραφικά προγράμματα, τα πολυετή ενδεικτικά προγράμματα για χώρες και περιφέρειες εταίρους εκπονούνται βάσει εγγράφου στρατηγικής, όπως προβλέπει το άρθρο 11.

Για τα θεματικά προγράμματα, τα πολυετή ενδεικτικά προγράμματα εκπονούνται σύμφωνα με το άρθρο 13.

Το Παναφρικανικό πολυετές ενδεικτικό πρόγραμμα εκπονείται σύμφωνα με το άρθρο 14.

2. Η Επιτροπή εγκρίνει τα εκτελεστικά μέτρα του άρθρου 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 236/2014 βάσει των εγγράφων προγραμματισμού των άρθρων 11, 13 και 14 του παρόντος κανονισμού.

3. Η στήριξη της Ένωσης μπορεί επίσης να λαμβάνει τη μορφή μέτρων τα οποία δεν καλύπτονται από τα έγγραφα που αναφέρονται στα άρθρα 11, 13 και 14 του παρόντος κανονισμού, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 236/2014.

4. Η Ένωση και τα κράτη μέλη συνεννοούνται σε πρώιμο στάδιο της διαδικασίας προγραμματισμού και καθ' όλη της τη διάρκεια, για να προαγάγουν τη συνεκτικότητα, τη συμπληρωματικότητα και τη συνοχή των δραστηριοτήτων συνεργασίας τους. Η διαβούλευση αυτή μπορεί να καταλήξει σε κοινό προγραμματισμό Ένωσης και κρατών μελών της. Η Ένωση συνεννοείται και με άλλους χορηγούς και αναπτυξιακούς παράγοντες και με αντιπροσώπους της κοινωνίας των πολιτών, τοπικές αρχές και άλλους εκτελεστικούς φορείς. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο τηρείται ενήμερο.

5. Ο προγραμματισμός βάσει του παρόντος κανονισμού λαμβάνει δεόντως υπόψη τα ανθρώπινα δικαιώματα και τη δημοκρατία στις χώρες εταίρου.

6. Επιτρέπεται ορισμένα κεφάλαια προβλεπόμενα δια του παρόντος κανονισμού να μένουν αδιάθετα ώστε η Ένωση να μπορεί να αντιμετωπίσει απρόβλεπτες περιστάσεις και ειδικότερα ευαίσθητες καταστάσεις, κρίσεις και καταστάσεις μετά την κρίση, καθώς και να είναι δυνατός ο συγχρονισμός με τους κύκλους στρατηγικής των χωρών εταίρων και η τροποποίηση της ενδεικτικής κατανομής κονδυλίων μετά τις επανεξετάσεις δυνάμει του άρθρου 11 παράγραφος 5, του άρθρου 13 παράγραφος 2 και του άρθρου 14 παράγραφος 3. Με την επιφύλαξη μεταγενέστερης διάθεσης ή ανακατανομής με τις διαδικασίες του άρθρου 15, η χρήση αυτών των κεφαλαίων θα αποφασιστεί αργότερα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 236/2014.

Το μέρος των αχρησιμοποίητων κεφαλαίων κάθε τύπου προγράμματος δεν υπερβαίνει το 5 %, με εξαίρεση τους σκοπούς του συγχρονισμού και ισχύει για τις χώρες του άρθρου 12 παράγραφος 1.

7. Με την επιφύλαξη του άρθρου 2 παράγραφος 3, η Επιτροπή μπορεί να συμπεριλάβει συγκεκριμένη κατανομή πιστώσεων προκειμένου να συνδράμει χώρες και περιφέρειες εταίρους, με σκοπό την ενδυνάμωση της συνεργασίας τους με γειτονικές εξόχως απόκεντρες περιοχές της Ένωσης.

8. Τυχόν προγραμματισμός ή αναθεωρήσεις προγραμμάτων που πραγματοποιούνται μετά τη δημοσίευση της ενδιάμεσης έκθεσης του άρθρου 17 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 236/2014 λαμβάνουν υπόψη τα αποτελέσματα, τα ευρήματα και τα συμπεράσματα της εν λόγω έκθεσης.

Άρθρο 11

Έγγραφα προγραμματισμού για γεωγραφικά προγράμματα

1. Η κατάρτιση, εφαρμογή και αναθεώρηση όλων των εγγράφων προγραμματισμού στο πλαίσιο του παρόντος άρθρου πραγματοποιείται σύμφωνα με τις αρχές της πολιτικής συνοχής για την ανάπτυξη και τις αρχές της αποτελεσματικότητας της βοήθειας: δημοκρατική οικειοποίηση, εταιρική σχέση, συντονισμός, εναρμόνιση, ευθυγράμμιση με τα συστήματα της χώρας ή της περιφέρειας εταίρου, διαφάνεια, αμοιβαία λογοδοσία και προσανατολισμός με γνώμονα τα αποτελέσματα, σύμφωνα με το άρθρο 3 παράγραφοι 4 έως 8. Όπου είναι εφικτό, η περίοδος προγραμματισμού συγχρονίζεται με τους στρατηγικούς κύκλους της χώρας εταίρου.

Τα έγγραφα προγραμματισμού για γεωγραφικά προγράμματα, περιλαμβανομένων των κοινών εγγράφων προγραμματισμού, βασίζονται, στο μέτρο του δυνατού, σε διάλογο μεταξύ της Ένωσης, των κρατών

μελών και της οικείας χώρας ή περιφέρειας εταίρου, περιλαμβανομένων των εθνικών και περιφερειακών κοινοβουλίων, στον οποίο συμμετέχει η κοινωνία των πολιτών και οι περιφερειακές και τοπικές αρχές καθώς και άλλα μέρη, ώστε να ενισχυθεί η οικειοποίηση της διαδικασίας και να ενθαρρυνθεί η στήριξη εθνικών αναπτυξιακών στρατηγικών, ιδίως των στρατηγικών για τη μείωση της φτώχειας.

2. Τα έγγραφα στρατηγικής συντάσσονται από την Ένωση για να εξασφαλισθεί ένα συνεκτικό πλαίσιο αναπτυξιακής συνεργασίας μεταξύ της Ένωσης και της οικείας χώρας ή περιφέρειας εταίρου, σύμφωνα με τον γενικό σκοπό, το πεδίο εφαρμογής, τους στόχους, τις αρχές και τις περί πολιτικής διατάξεις του παρόντος κανονισμού.

3. Κανένα έγγραφο στρατηγικής δεν απαιτείται για:

- α) χώρες που έχουν εθνική αναπτυξιακή στρατηγική με τη μορφή ενός εθνικού αναπτυξιακού σχεδίου ή παρόμοιου αναπτυξιακού εγγράφου, το οποίο είναι αποδεκτό από την Επιτροπή ως βάση για το αντίστοιχο πολυετές ενδεικτικό πρόγραμμα, κατά την έγκριση του τελευταίου εγγράφου·
- β) χώρες ή περιφέρειες για τις οποίες έχει καταρτιστεί κοινό έγγραφο-πλαίσιο που θεσπίζει συνολική στρατηγική της Ένωσης και περιλαμβάνει ειδικό κεφάλαιο για την αναπτυξιακή πολιτική·
- γ) χώρες ή περιφέρειες για τις οποίες έχει συμφωνηθεί ένα κοινό πολυετές έγγραφο προγραμματισμού μεταξύ της Ένωσης και των κρατών μελών·
- δ) περιφέρειες που έχουν μια στρατηγική από κοινού συμφωνηθείσα με την Ένωση·
- ε) χώρες με τις οποίες η Ένωση σκοπεύει να συγχρονίσει τη στρατηγική της με νέο εθνικό κύκλο που θα αρχίζει πριν την 1η Ιανουαρίου 2017· σε αυτές τις περιπτώσεις, το πολυετές ενδεικτικό πρόγραμμα για την ενδιάμεση περίοδο μεταξύ 1ης Ιανουαρίου 2014 και της αρχής νέου εθνικού κύκλου περιλαμβάνει την αντίδραση της Ένωσης για την εν λόγω χώρα·
- στ) χώρες ή περιφέρειες που χρηματοδοτούνται με κεφάλαια της Ένωσης βάσει του παρόντος κανονισμού τα οποία δεν υπερβαίνουν τα 50 000 000 EUR για την περίοδο 2014-2020·

Στην περίπτωση των στοιχείων β) και στ) του πρώτου εδαφίου, το πολυετές ενδεικτικό πρόγραμμα για τη συγκεκριμένη χώρα ή περιφέρεια περιλαμβάνει την αναπτυξιακή στρατηγική της Ένωσης για τη συγκεκριμένη χώρα ή περιφέρεια.

4. Τα έγγραφα στρατηγικής υπόκεινται σε ενδιάμεση ή, ενδεχομένως, σε ad hoc επανεξέταση με την εφαρμογή, αν χρειαστεί, των διαδικασιών και αρχών οι οποίες ορίζονται στις συμφωνίες εταιρικής σχέσης και συνεργασίας που συνάπτονται με τις οικείες χώρες ή περιφέρειες.

5. Πολυετή ενδεικτικά προγράμματα για τα γεωγραφικά προγράμματα καταρτίζονται για κάθε μία από τις χώρες ή τις περιφέρειες που εισπράττουν ένα ενδεικτικό ποσό από τα κεφάλαια της Ένωσης βάσει του παρόντος κανονισμού. Με εξαίρεση τις χώρες ή τις περιφέρειες που αναφέρονται στα στοιχεία ε) και στ) του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 3, τα έγγραφα αυτά συντάσσονται βάσει των εγγράφων στρατηγικής ή ισοδύναμων εγγράφων όπως αναφέρονται στην παράγραφο 3.

Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, το κοινό έγγραφο πολυετούς προγραμματισμού που προβλέπεται στο στοιχείο γ) του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 3 του παρόντος άρθρου μπορεί να εκληφθεί ως πολυετές ενδεικτικό πρόγραμμα όταν είναι σύμφωνο με τις αρχές και τους όρους που θεσπίζονται στην παρούσα παράγραφο, συμπεριλαμβανομένης μιας ενδεικτικής κατανομής κεφαλαίων, και με βάση τις διαδικασίες του άρθρου 15.

Τα πολυετή ενδεικτικά προγράμματα για τα γεωγραφικά προγράμματα ορίζουν τους τομείς προτεραιότητας που επιλέγονται για χρηματοδότηση από την Ένωση, τους ειδικούς στόχους, τα αναμενόμενα αποτελέσματα, σαφείς, συγκεκριμένους και διαφανείς δείκτες επιδόσεων, τις ενδεικτικές χρηματοδοτήσεις, συνολικά και ανά τομέα προτεραιότητας και, όπου έχει εφαρμογή, των διαδικασιών βοήθειας.

Η Επιτροπή εγκρίνει τις πολυετείς ενδεικτικές πιστώσεις στο εσωτερικό κάθε γεωγραφικού προγράμματος σύμφωνα με τις γενικές αρχές του παρόντος κανονισμού, βάσει των κριτηρίων του άρθρου 3 παράγραφος 2, και λαμβάνοντας υπόψη, παράλληλα με την ιδιαιτερότητα του κάθε προγράμματος, τις ειδικές δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι χώρες ή περιφέρειες που βρίσκονται σε κρίση, είναι ευάλωτες, ασταθείς βρίσκονται σε πόλεμο ή αντιμετωπίζουν συχνές καταστροφές.

Κατά περίπτωση, οι χρηματοδοτήσεις μπορεί να δοθούν υπό μορφή εύρους τιμών ή/και ορισμένα κεφάλαια μπορεί να μένουν αδιάθετα. Δεν μπορεί να προβλεφθεί ενδεικτική χρηματοδότηση πέραν της περιόδου 2014-2020 εκτός εάν υπόκειται ρητώς στη διαθεσιμότητα πόρων πέραν αυτής της περιόδου.

Τα πολυετή ενδεικτικά προγράμματα για τα γεωγραφικά προγράμματα μπορούν αν χρειασθεί να επανεξετάζονται, μεταξύ άλλων και για την αποτελεσματική εφαρμογή τους, λαμβάνοντας υπόψη ενδιάμεσες ή ad hoc επανεξετάσεις του εγγράφου στρατηγικής στο οποίο βασίζονται.

Οι ενδεικτικές χρηματοδοτήσεις, οι προτεραιότητες, οι συγκεκριμένοι στόχοι, τα αναμενόμενα αποτελέσματα, οι δείκτες επιδόσεων και οι διαδικασίες βοήθειας, όπου υπάρχουν, μπορούν επίσης να προσαρμόζονται κατόπιν επανεξετάσεων, ιδίως μετά από κατάσταση κρίσης ή μετά από κρίση.

Οι επανεξετάσεις καλύπτουν τις ανάγκες καθώς και τη δέσμευση και την πρόοδο προς τους συμφωνηθέντες στόχους ανάπτυξης, περιλαμβανομένων αυτών που αναφέρονται στα ανθρώπινα δικαιώματα, τη δημοκρατία, το κράτος δικαίου και τη χρηστή διακυβέρνηση.

6. Η Επιτροπή υποβάλει έκθεση ως προς τον κοινό προγραμματισμό με τα κράτη μέλη στο πλαίσιο της ενδιάμεσης έκθεσης του άρθρου 17 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 236/2014 και περιλαμβάνει σε αυτήν συστάσεις αν ο κοινός προγραμματισμός δεν έχει επιτευχθεί πλήρως.

Άρθρο 12

Προγραμματισμός για χώρες και περιφέρειες σε κατάσταση κρίσης, μετά από κρίση ή σε επισφαλή κατάσταση

1. Κατά την κατάρτιση των εγγράφων προγραμματισμού για χώρες και περιφέρειες σε κατάσταση κρίσης, μετά από κρίση ή που βρίσκονται σε επισφαλή κατάσταση ή είναι επιρρεπείς σε φυσικές καταστροφές, λαμβάνονται δεόντως υπόψη ο βαθμός έκθεσης, οι ειδικές ανάγκες και η εκεί επικρατούσα κατάσταση.

Λαμβάνεται η απαιτούμενη μέριμνα για την πρόληψη συγκρούσεων, για την οικοδόμηση του κράτους και της ειρήνης, για τη συμφιλίωση μετά από συγκρούσεις και για μέτρα ανοικοδόμησης, καθώς και για τον ρόλο των γυναικών και τα δικαιώματα των παιδιών στις διαδικασίες αυτές.

Όταν ορισμένες χώρες ή περιφέρειες εταίροι εμπλέκονται άμεσα ή επηρεάζονται από μια κατάσταση κρίσης, μετά από κρίση ή επισφαλή κατάσταση, δίνεται ιδιαίτερη έμφαση στην ενίσχυση του συντονισμού μεταξύ της επείγουσας βοήθειας, της αποκατάστασης και της ανάπτυξης μεταξύ όλων των σχετικών φορέων, ώστε να διευκολυνθεί η μετάβαση από μια κατάσταση επείγουσας ανάγκης στην ανάπτυξη.

Τα έγγραφα προγραμματισμού για χώρες και περιφέρειες που είναι ευάλωτες ή πλήττονται τακτικά από φυσικές καταστροφές προβλέπουν ετοιμότητα για την αντιμετώπιση και την πρόληψη των καταστροφών και για τη διαχείριση των συνεπειών τέτοιων καταστροφών, αντιμετωπίζουν την ευπάθεια σε τέτοιου είδους κλυδωνισμούς και ενισχύουν την ανθεκτικότητά.

2. Για δεόντως αιτιολογημένους επιτακτικούς λόγους επείγουσας ανάγκης, όπως καταστάσεις κρίσεων ή άμεσης απειλής κατά της δημοκρατίας, του κράτους δικαίου, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων ή των θεμελιωδών ελευθεριών, η Επιτροπή μπορεί να εκδίξει αμέσως εφαρμοστέες εκτελεστικές πράξεις με τη διαδικασία επείγοντος στην οποία παραπέμπει το άρθρο 16 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 236/2014 για να τροποποιεί στρατηγικά έγγραφα και πολυετή ενδεικτικά προγράμματα που αναφέρονται στο άρθρο 11 του παρόντος κανονισμού.

Οι επανεξετάσεις αυτές μπορεί να προτείνουν μια ειδική και προσαρμοσμένη στρατηγική που διασφαλίζει τη μετάβαση σε μακροπρόθεσμη συνεργασία και ανάπτυξη, με την προώθηση ενός καλύτερου συντονισμού και τη μετάβαση από τους μηχανισμούς της ανθρωπιστικής βοήθειας σε μηχανισμούς αναπτυξιακής πολιτικής.

Άρθρο 13

Έγγραφα προγραμματισμού για θεματικά προγράμματα

1. Τα πολυετή ενδεικτικά προγράμματα για θεματικά προγράμματα καθορίζουν τη στρατηγική της Ένωσης για το εκάστοτε θέμα και, σε σχέση με το πρόγραμμα για τα παγκόσμια δημόσια αγαθά και τις προκλήσεις, για κάθε τομέα συνεργασίας, τις προτεραιότητες που επιλέγονται για χρηματοδότηση από την Ένωση, τους ειδικούς στόχους, τα αναμενόμενα αποτελέσματα, σαφείς, συγκεκριμένους και διαφανείς δείκτες επιδόσεων, τη διεθνή κατάσταση και τις δραστηριότητες των κυριότερων εταίρων και, κατά περίπτωση, τις διαδικασίες βοήθειας.

Κατά περίπτωση, καθορίζονται οι πόροι και οι δραστηριότητες παρέμβασης για συμμετοχή σε παγκόσμιες πρωτοβουλίες.

Τα πολυετή ενδεικτικά προγράμματα για θεματικά προγράμματα, συμπληρώνουν τα γεωγραφικά προγράμματα και είναι σύμφωνα με τα έγγραφα στρατηγικής του άρθρου 11 παράγραφος 2.

2. Τα πολυετή ενδεικτικά προγράμματα για θεματικά προγράμματα, προβλέπουν επίσης την ενδεικτική χρηματοδότηση, συνολικά, ανά τομέα συνεργασίας και ανά τομέα προτεραιότητας. Κατά περίπτωση, η ενδεικτική χρηματοδότηση είναι δυνατό να χορηγείται με τη μορφή εύρους τιμών ή/και ορισμένα κεφάλαια μπορεί να μένουν αδιάθετα.

Τα πολυετή ενδεικτικά προγράμματα για θεματικά προγράμματα, τροποποιούνται όταν είναι απαραίτητο για την αποτελεσματική εφαρμογή τους, λαμβάνοντας υπόψη ενδιάμεσες ή ad hoc επανεξιτάσεις.

Οι ενδεικτικές κατανομές κονδυλίων, οι προτεραιότητες, οι ειδικοί στόχοι, τα αναμενόμενα αποτελέσματα, οι δείκτες επιδόσεων και οι τυχόν διαδικασίες βοήθειας μπορούν επίσης να προσαρμόζονται ως αποτέλεσμα των επανεξιτάσεων.

Άρθρο 14

Έγγραφα προγραμματισμού για το Παναφρικανικό Πρόγραμμα

1. Για το Παναφρικανικό πρόγραμμα, η κατάρτιση, η εφαρμογή και η επανεξέταση των εγγράφων προγραμματισμού συνάδουν προς τις αρχές της αποδοτικότητας της βοήθειας κατά τα αναφερόμενα στις παραγράφους 4 έως 8 του άρθρου 3.

Για το Παναφρικανικό πρόγραμμα τα έγγραφα προγραμματισμού βασίζονται σε διάλογο που πραγματοποιείται με τη συμμετοχή όλων των σχετικών ενδιαφερόμενων φορέων, όπως το Παναφρικανικό Κοινοβούλιο.

2. Στο πολυετές ενδεικτικό πρόγραμμα για το Παναφρικανικό Πρόγραμμα καθορίζονται οι προτεραιότητες που επιλέγονται για χρηματοδότηση από την Ένωση, οι ειδικοί στόχοι, τα αναμενόμενα αποτελέσματα, σαφείς, συγκεκριμένοι και διαφανείς δείκτες επιδόσεων και, όπου έχει εφαρμογή, οι διαδικασίες βοήθειας.

Για το Παναφρικανικό πρόγραμμα το πολυετές ενδεικτικό πρόγραμμα είναι εναρμονισμένο με τα γεωγραφικά και τα θεματικά προγράμματα στο πλαίσιο του παρόντος κανονισμού.

3. Για το Παναφρικανικό πρόγραμμα το πολυετές ενδεικτικό πρόγραμμα προβλέπει επίσης τις ενδεικτικές χρηματοδοτήσεις, συνολικά, ανά τομέα συνεργασίας και ανά τομέα προτεραιότητας. Ανάλογα με την περίπτωση, η ενδεικτική αυτή χρηματοδότηση μπορεί να παρέχεται υπό μορφή εύρους τιμών.

Για το Παναφρικανικό πρόγραμμα το πολυετές ενδεικτικό πρόγραμμα υπόκειται σε επανεξέταση όταν αυτό επιβάλλεται για την αντιμετώπιση απρόβλεπτων προκλήσεων ή δυσχερειών εφαρμογής, και για να ληφθούν υπόψη τυχόν αναθεωρήσεις της στρατηγικής εταιρικής σχέσης.

Άρθρο 15

Έγκριση εγγράφων στρατηγικής και έκδοση πολυετών ενδεικτικών προγραμμάτων

1. Η Επιτροπή εγκρίνει τα έγγραφα στρατηγικής του άρθρου 11 και εγκρίνει πολυετή ενδεικτικά προγράμματα κατ' άρθρο 11, 13 και 14 μέσω εκτελεστικών πράξεων. Οι εν λόγω εκτελεστικές πράξεις εκδίδονται σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης του άρθρου 16 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 236/2014. Η διαδικασία αυτή εφαρμόζεται και σε επανεξιτάσεις οι οποίες έχουν ως αποτέλεσμα τη σημαντική τροποποίηση της στρατηγικής ή του προγραμματισμού της.

2. Για δεόντως αιτιολογημένους επιτακτικούς λόγους επείγουσας ανάγκης, όπως καταστάσεις κρίσεων ή άμεσης απειλής κατά της δημοκρατίας, του κράτους δικαίου, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων ή των θεμελιωδών ελευθεριών, η Επιτροπή μπορεί να επανεξετάζει στρατηγικά έγγραφα σύμφωνα με το άρθρο 11 του παρόντος κανονισμού και πολυετή ενδεικτικά προγράμματα σύμφωνα με τα άρθρα 11, 13 και 14 του παρόντος κανονισμού σύμφωνα με τη διαδικασία στην οποία παραπέμπει το άρθρο 16 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 236/2014.

ΤΙΤΛΟΣ IV

ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 16

Συμμετοχή τρίτης χώρας μη επιλέξιμης βάσει του παρόντος κανονισμού

Σε εξαιρετικές και δεόντως αιτιολογημένες περιστάσεις και χωρίς να θίγεται το άρθρο 2 παράγραφος 3 του παρόντος κανονισμού, προκειμένου να διασφαλιστεί η συνοχή και η αποτελεσματικότητα της χρηματοδότησης της Ένωσης ή για να ενισχυθεί η περιφερειακή ή διαπεριφερειακή συνεργασία, η Επιτροπή μπορεί να αποφασίζει, εντός των πολυετών ενδεικτικών προγραμμάτων και σύμφωνα με το άρθρο 15 του παρόντος κανονισμού ή τα σχετικά εκτελεστικά μέτρα σύμφωνα με το άρθρο 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 236/2014, να επεκτείνει την επιλεξιμότητα δράσεων σε χώρες και εδάφη που, υπό διαφορετικές συνθήκες, δεν θα ήταν επιλέξιμες για χρηματοδότηση βάσει του άρθρου 1 του παρόντος κανονισμού, εφόσον η προς υλοποίηση δράση έχει παγκόσμιο, περιφερειακό, διαπεριφερειακό ή διασυνοριακό χαρακτήρα.

Άρθρο 17

Ανάθεση εξουσίας στην Επιτροπή

1. Ανατίθεται στην Επιτροπή η εξουσία έκδοσης κατ' εξουσιοδότηση πράξεων σύμφωνα με το άρθρο 18 για να τροποποιεί:

α) τις λεπτομέρειες σχετικά με τους τομείς συνεργασίας που αναφέρονται:

i) στο άρθρο 5 παράγραφος 3, όπως ορίζονται στο παράρτημα I, μέρη Α και Β·

ii) στο άρθρο 7 παράγραφος 2, όπως ορίζονται στο παράρτημα II μέρος Α·

iii) στο άρθρο 8 παράγραφος 2, όπως ορίζονται στο παράρτημα II μέρος Β·

iv) στο άρθρο 9 παράγραφος 3, όπως ορίζονται στο παράρτημα III και ειδικότερα σε ό,τι αφορά στη συνέχεια που δίνεται στις συνόδους κορυφής Αφρικής-ΕΕ·

β) τις ενδεικτικές κατανομές των χρηματοδοτήσεων στο πλαίσιο των γεωγραφικών προγραμμάτων και του θεματικού προγράμματος «παγκόσμια δημόσια αγαθά και προκλήσεις», ως έχει στο παράρτημα IV. Οι τροποποιήσεις δεν θα έχουν ως αποτέλεσμα τη μείωση του αρχικού ποσού κατά ποσοστό άνω του 5 %, εκτός από τις κατανομές δυνάμει του παραρτήματος IV παράγραφος 1) στοιχείο β).

2. Συγκεκριμένα, μετά τη δημοσίευση της ενδιάμεσης επανεξέτασης, σύμφωνα με το άρθρο 17 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 236/2014 και βάσει των συστάσεων που περιέχονται στην ενδιάμεση έκθεση, η Επιτροπή εκδίδει τις κατ' εξουσιοδότηση πράξεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, έως τις 31 Μαρτίου 2018.

Άρθρο 18

Άσκηση της εξουσιοδότησης

1. Η εξουσία έκδοσης πράξεων κατ' εξουσιοδότηση ανατίθεται στην Επιτροπή υπό τους όρους του παρόντος άρθρου.

2. Η αναφερόμενη στο άρθρο 17 εξουσία έκδοσης πράξεων κατ' εξουσιοδότηση ανατίθεται στην Επιτροπή για την περίοδο ισχύος του παρόντος κανονισμού.

3. Η εξουσιοδότηση που αναφέρεται στο άρθρο 17 μπορεί να ανακληθεί οποτεδήποτε από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή από το Συμβούλιο. Η απόφαση ανάκλησης περατώνει την ανάθεση εξουσίας που ορίζεται στη συγκεκριμένη απόφαση. Τίθεται σε ισχύ την επομένη της δημοσίευσης της απόφασης στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης* ή σε μεταγενέστερη ημερομηνία που καθορίζεται στην απόφαση. Δεν θίγει το κύρος των κατ' εξουσιοδότηση πράξεων που βρίσκονται ήδη σε ισχύ.

4. Μόλις εκδώσει κατ' εξουσιοδότηση πράξη, η Επιτροπή την κοινοποιεί ταυτόχρονα στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο.

5. Η εκδοθείσα σύμφωνα με το άρθρο 17 κατ' εξουσιοδότηση πράξη τίθεται σε ισχύ μόνον εφόσον δεν έχει διατυπωθεί αντίρρηση από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή από το Συμβούλιο εντός προθεσμίας δύο μηνών από την κοινοποίηση της πράξης στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ή εφόσον, πριν από τη λήξη της εν λόγω προθεσμίας, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο έχουν αμφότερα ενημερώσει την Επιτροπή ότι δεν θα προβάλουν αντιρρήσεις. Η ανωτέρω προθεσμία παρατείνεται κατά δύο μήνες με πρωτοβουλία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ή του Συμβουλίου.

Άρθρο 19

Επιτροπή

1. Η Επιτροπή επικουρείται από επιτροπή (η επιτροπή του ΜΑΣ). Πρόκειται για επιτροπή κατά την έννοια του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011.

2. Ένας παρατηρητής της Ευρωπαϊκής Τράπεζας Επενδύσεων συμμετέχει στις εργασίες της επιτροπής του ΜΑΣ για τα θέματα που αφορούν την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων.

Άρθρο 20

Ποσό δημοσιονομικής αναφοράς

1. Το ποσό δημοσιονομικής αναφοράς για την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού κατά την περίοδο 2014-2020 ανέρχεται σε 19 661 639 000 EUR.

Οι ετήσιες πιστώσεις εγκρίνονται από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο εντός των ορίων του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου.

2. Τα αναφερόμενα στα άρθρα 5 έως 9 ενδεικτικά ποσά που διατίθενται σε κάθε πρόγραμμα για την περίοδο 2014-2020, ορίζονται στο παράρτημα IV.

3. Όπως ορίζεται στο άρθρο 18 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1288/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου⁽¹⁾, ένα ενδεικτικό ποσό 1 680 000 000 EUR από τα διάφορα εργαλεία χρηματοδότησης της εξωτερικής δράσης (μηχανισμός αναπτυξιακής συνεργασίας, ευρωπαϊκός μηχανισμός γειτονίας, μέσο εταιρικής σχέσης για τη συνεργασία με τρίτες χώρες και μηχανισμός προενταξιακής βοήθειας), κατανέμεται στις δράσεις μαθησιακής κινητικότητας προς ή από χώρες-εταίρους εν τη έννοια του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1288/2013 και στον διάλογο σχετικά με τη συνεργασία και τις πολιτικές με αρχές/ιδρύματα/οργανώσεις από τις εν λόγω χώρες.

Για τη χρησιμοποίηση της χρηματοδότησης αυτής εφαρμόζονται οι διατάξεις του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1288/2013.

⁽¹⁾ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1288/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11ης Δεκεμβρίου 2013 για την θέσπιση του «Erasmus+»: το πρόγραμμα της Ένωσης για την εκπαίδευση, την κατάρτιση, τη νεολαία και τον αθλητισμό και την κατάργηση των αποφάσεων αριθ. 1719/2006/ΕΚ, αριθ. 1720/2006/ΕΚ και αριθ. 1298/2008/ΕΚ (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 50).

Η χρηματοδότηση καθίσταται διαθέσιμη μέσω δύο πολυετών χορηγήσεων που θα καλύπτουν τα πρώτα τέσσερα χρόνια και τα υπόλοιπα τρία χρόνια αντίστοιχα. Αυτά τα κονδύλια συνυπολογίζονται στον πολυετή ενδεικτικό προγραμματισμό του παρόντος κανονισμού, σύμφωνα με τις διαπιστωθείσες ανάγκες και τις προτεραιότητες των σχετικών χωρών. Οι χορηγήσεις μπορούν να αναθεωρηθούν σε περίπτωση σοβαρών απρόβλεπτων περιστάσεων ή σημαντικών πολιτικών αλλαγών σύμφωνα με τις εξωτερικές προτεραιότητες της Ένωσης.

4. Η χρηματοδότηση βάσει του παρόντος κανονισμού για δράσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 3 δεν υπερβαίνει τα 707 000 000 EUR. Τα κεφάλαια αντλούνται από τις χρηματοδοτικές κατανομές για γεωγραφικά προγράμματα και προσδιορίζονται η αναμενόμενη περιφερειακή κατανομή και τα είδη δράσεων. Η βάση του παρόντος κανονισμού χρηματοδότηση για δράσεις που καλύπτονται από τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1288/2013 χρησιμοποιείται για δράσεις στις χώρες εταίρους που καλύπτονται από τον παρόντα κανονισμό, ενώ ιδιαίτερη προσοχή δίνεται στις φτωχότερες χώρες. Η δράση κινητικότητας σπουδαστών και προσωπικού μεταξύ συμμετεχουσών και χωρών εταίρων που χρηματοδοτείται με τη διάθεση κονδυλίων από τον παρόντα κανονισμό, εστιάζεται σε τομείς που είναι σημαντικοί για τη βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη των αναπτυσσόμενων χωρών.

5. Στην ετήσια έκθεσή της σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού, κατά το άρθρο 13 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 236/2014 η Επιτροπή περιλαμβάνει κατάλογο όλων των δράσεων της παραγράφου 3 του παρόντος άρθρου οι οποίες χρηματοδοτούνται με κονδύλια που προέρχονται από τον παρόντα κανονισμό, καθώς και εκτίμηση της συμμόρφωσής τους με τους στόχους και τις αρχές που ορίζονται στα άρθρα 2 και 3.

Άρθρο 21

Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Εξωτερικής Δράσης

Ο παρών κανονισμός εφαρμόζεται σύμφωνα με την απόφαση 2010/427/ΕΕ.

Άρθρο 22

Έναρξη ισχύος

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την επόμενη ημέρα από τη δημοσίευσή του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Εφαρμόζεται από την 1η Ιανουαρίου 2014 έως τις 31 Δεκεμβρίου 2020.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και εφαρμόζεται άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Στρασβούργο, 11 Μαρτίου 2014.

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

Ο Πρόεδρος

M. SCHULZ

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

Δ. ΚΟΥΡΚΟΥΛΑΣ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΠΕΔΙΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΩΝ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Α. ΚΟΙΝΑ ΠΕΔΙΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΩΝ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Τα γεωγραφικά προγράμματα καταρτίζονται από τα πεδία συνεργασίας που προσδιορίζονται κατωτέρω, τα οποία δεν πρέπει να θεωρείται ότι εξισώνονται με τομείς. Οι προτεραιότητες θα καθοριστούν σύμφωνα με τις διεθνείς δεσμεύσεις που έχει αναλάβει η Ένωση στον τομέα της αναπτυξιακής πολιτικής, ιδίως τους ΑΣΧ και τους νέους διεθνώς συμφωνημένους αναπτυξιακούς στόχους για μετά το 2015 που τροποποιούν ή αντικαθιστούν τους ΑΣΧ και βάσει ενός πολιτικού διαλόγου με κάθε επιλέξιμη χώρα ή περιφέρεια εταίρο.

Ι. Ανθρώπινα δικαιώματα, δημοκρατία και χρηστή διακυβέρνηση

- α) Ανθρώπινα δικαιώματα, δημοκρατία και κράτος δικαίου
- i) υποστήριξη του εκδημοκρατισμού και ενίσχυση των δημοκρατικών θεσμών, περιλαμβανομένου του ρόλου των κοινοβουλίων,
  - ii) ενίσχυση του κράτους δικαίου και της ανεξαρτησίας της δικαιοσύνης και των συστημάτων προστασίας και διασφάλιση της ανεμπόδιστης και ισότιμης πρόσβασης όλων στη δικαιοσύνη,
  - iii) υποστήριξη της διαφάνειας και της συνεπούς λειτουργίας των οργάνων και αποκέντρωση· προώθηση συμμετοχικού εγχώριου κοινωνικού διαλόγου και διαλόγων για τη διακυβέρνηση και τα ανθρώπινα δικαιώματα,
  - iv) προώθηση της ελευθερίας των μέσω μαζικής ενημέρωσης, περιλαμβανομένων και των σύγχρονων μέσων επικοινωνίας,
  - v) προώθηση του πολιτικού πλουραλισμού, προστασία των αστικών, πολιτισμικών, οικονομικών, πολιτικών και κοινωνικών δικαιωμάτων και προστασία προσώπων που ανήκουν σε μειονότητες και στις πιο ευαίσθητες ομάδες,
  - vi) υποστήριξη του αγώνα κατά των διακρίσεων και των πρακτικών διαχωρισμού για οιονδήποτε λόγο όπως η φυλή ή η εθνική καταγωγή, η κάστα, η θρησκεία ή οι πεποιθήσεις, το φύλο, η σεξουαλική ταυτότητα ή ο σεξουαλικός προσανατολισμός, η κοινωνική τάξη, η αναπηρία, η κατάσταση της υγείας ή η ηλικία,
  - vii) προώθηση των ληξιαρχικών καταχωρίσεων, ιδίως της πράξης γέννησης και της πράξης θανάτου,
- β) Ισότητα των φύλων, χειραφέτηση των γυναικών και ίσες ευκαιρίες για αυτές,
- i) προώθηση της ίσης μεταχείρισης και ισότητας μεταξύ των φύλων,
  - ii) προστασία των δικαιωμάτων των γυναικών και των κοριτσιών, μεταξύ άλλων μέσω δράσεων κατά του γάμου ανηλικών και άλλων επιβλαβών παραδοσιακών πρακτικών όπως ο ακρωτηριασμός των γυναικείων γεννητικών οργάνων και κατά οιασδήποτε μορφής βίας κατά γυναικών και κοριτσιών και αρωγή στα θύματα βίας λόγω φύλου,
  - iii) υποστήριξη της χειραφέτησης των γυναικών, περιλαμβανομένης αυτής στους ρόλους τους ως φορέων της ανάπτυξης και οικοδόμησης της ειρήνης.
- γ) Διαχείριση του δημόσιου τομέα σε κεντρικό και τοπικό επίπεδο
- i) υποστήριξη της ανάπτυξης του δημόσιου τομέα με σκοπό την προώθηση της γενικευμένης και χωρίς διακρίσεις πρόσβασης σε βασικές υπηρεσίες, ιδίως στην υγεία και την παιδεία,
  - ii) υποστήριξη προγραμμάτων για τη βελτίωση της χάραξης πολιτικής και της διαχείρισης των δημόσιων οικονομικών, που θα περιλαμβάνουν τη σύσταση και την ενίσχυση των φορέων και μέτρων ελέγχου, λογιστικού ελέγχου και φορέων και μέτρων για την καταπολέμηση της απάτης, και για τη θεσμική ανάπτυξη, περιλαμβανομένης της διαχείρισης των ανθρωπίνων πόρων,
  - iii) ενίσχυση της τεχνικής πείρας των κοινοβουλίων, παρέχοντάς τους τη δυνατότητα να έχουν πρόσβαση και να συνεισφέρουν στην κατάρτιση και παρακολούθηση των εθνικών προϋπολογισμών, περιλαμβανομένων των εγχώριων εσόδων από την εξόρυξη πόρων και από φορολογικά θέματα.
- δ) Φορολογική πολιτική και διοίκηση
- i) στήριξη για τη σύσταση ή την ενίσχυση δικαίων, διαφανών, αποτελεσματικών, προοδευτικών και βιώσιμων εγχώριων φορολογικών συστημάτων,
  - ii) ενίσχυση των δυνατοτήτων παρακολούθησης σε αναπτυσσόμενες χώρες όσον αφορά τον αγώνα κατά της φοροδιαφυγής και των παράνομων χρηματοδοτικών ροών,
  - iii) στήριξη της παραγωγής και της διάδοσης εργασιών για τη φορολογική απάτη και τις επιπτώσεις της, που έχουν πραγματοποιήσει εποπτικά όργανα, κοινοβούλια και οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών,

- iv) υποστήριξη πολυμερών και περιφερειακών πρωτοβουλιών για τη φορολογική διοίκηση και τις φορολογικές μεταρρυθμίσεις,
  - v) στήριξη των αναπτυσσόμενων χωρών ώστε να συμμετέχουν αποτελεσματικότερα σε διεθνείς δομές και διαδικασίες για τη φορολογική συνεργασία,
  - vi) στήριξη στην συμπερίληψη των ανά χώρα και ανά σχέδιο ενημερώσεων στη νομοθεσία των χωρών εταίρων, ώστε να ενισχυθεί η διαφάνεια.
- ε) Καταπολέμηση της διαφθοράς
- i) παροχή βοήθειας σε χώρες εταίρους για την καταπολέμηση όλων των μορφών διαφθοράς, μεταξύ άλλων μέσω παρεμβάσεων, ευαισθητοποίησης και υποβολής αναφορών,
  - ii) ενίσχυση των δυνατοτήτων των ελεγκτικών και εποπτικών οργάνων και της δικαιοσύνης.
- στ) Κοινωνία των πολιτών και τοπικές αρχές.
- i) υποστήριξη της δημιουργίας υποδομής για οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, προκειμένου να ενισχυθεί η φωνή τους και η ενεργή συμμετοχή στη διαδικασία ανάπτυξης και να προαχθεί ο πολιτικός, κοινωνικός και οικονομικός διάλογος,
  - ii) στήριξη της δημιουργίας ικανοτήτων για τις τοπικές αρχές και αξιοποίηση της εμπειρογνομοσύνης τους προκειμένου να προαχθεί μια εδαφική προσέγγιση για την ανάπτυξη, καθώς και διαδικασίες αποκέντρωσης,
  - iii) προώθηση ενός ευνοϊκού περιβάλλοντος για τη συμμετοχή των πολιτών και τη δράση της κοινωνίας των πολιτών.
- ζ) Προώθηση και προστασία των δικαιωμάτων των παιδιών
- i) προώθηση της χορήγησης πιστοποιητικών,
  - ii) υποστήριξη κατάλληλου και υγιούς επιπέδου διαβίωσης και της υγιούς ενηλικίωσης,
  - iii) διασφάλιση της παροχής βασικής εκπαίδευσης σε όλους.

II. Βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη για ανθρώπινη ανάπτυξη

- α) Υγεία, εκπαίδευση, κοινωνική προστασία, απασχόληση και πολιτισμός
- i) υποστήριξη τομεακών μεταρρυθμίσεων που αυξάνουν την πρόσβαση σε βασικές κοινωνικές υπηρεσίες, ιδίως σε υπηρεσίες ποιοτικής υγείας και εκπαίδευσης, με επίκεντρο τους σχετικούς ΑΣΧ και την πρόσβαση σε τέτοιες υπηρεσίες από φτωχές, περιθωριοποιημένες και ευαίσθητες ομάδες,
  - ii) ενίσχυση των τοπικών δυνατοτήτων για την αντιμετώπιση των παγκόσμιων, περιφερειακών και τοπικών προκλήσεων μέσω, μεταξύ άλλων, της χρήσης τομεακής δημοσιονομικής στήριξης με εντατικοποιημένο πολιτικό διάλογο,
  - iii) ενίσχυση των συστημάτων υγείας, που θα αντιμετωπίζει μεταξύ άλλων την έλλειψη έμπειρων παρόχων υγειονομικών υπηρεσιών, δίκαιη χρηματοδότηση για την υγεία και δημιουργία φαρμάκων και εμβολίων που θα είναι οικονομικά περισσότερο προσιτά για τους φτωχούς,
  - iv) προώθηση της πλήρους και αποτελεσματικής εφαρμογής της Πλατφόρμας δράσης του Πεκίνου και του Προγράμματος δράσης της Διεθνούς Διάσκεψης για τον Πληθυσμό και την Ανάπτυξη καθώς και των αποτελεσμάτων των αναθεωρητικών διασκέψεων και στο πλαίσιο αυτό προώθηση της σεξουαλικής και αναπαραγωγικής υγείας και των σχετικών με αυτήν δικαιωμάτων,
  - v) διασφάλιση της δέουσας παροχής προσιτού πόσιμου νερού καλής ποιότητας, επαρκούς αποχέτευσης και υγιεινής,
  - vi) ενίσχυση της στήριξης για ποιοτική εκπαίδευση και της ισότιμης πρόσβασης σε αυτήν,
  - vii) υποστήριξη της επαγγελματικής κατάρτισης για απασχολησιμότητα και δυνατότητα να διεξάγονται και να αξιοποιούνται τα πορίσματα ερευνών προς όφελος της βιώσιμης ανάπτυξης,
  - viii) υποστήριξη των εθνικών συστημάτων κοινωνικής προστασίας και των κατώτατων ορίων τους, περιλαμβανομένων των κοινωνικών συστημάτων υγειονομικής και συνταξιοδοτικής ασφάλισης, με επίκεντρο τη μείωση των ανισοτήτων,
  - ix) υποστήριξη της ατζέντας της αξιοπρεπούς εργασίας και προώθηση του κοινωνικού διαλόγου,
  - x) προαγωγή του διαπολιτισμικού διαλόγου, της πολιτισμικής πολυμορφίας και του σεβασμού της άνευ διακρίσεων αξιοπρέπειας όλων των πολιτισμών,
  - xi) προαγωγή της διεθνούς συνεργασίας για την τόνωση της συμβολής των βιομηχανιών πολιτιστικών αγαθών στην οικονομική μεγέθυνση των αναπτυσσόμενων χωρών, προκειμένου να αξιοποιηθούν πλήρως οι δυνατότητες που προσφέρει για την καταπολέμηση της φτώχειας, μεταξύ άλλων με την αντιμετώπιση ζητημάτων όπως η πρόσβαση στην αγορά και τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας.

- β) Επιχειρηματικό περιβάλλον, περιφερειακή ολοκλήρωση και παγκόσμιες αγορές
- i) υποστήριξη της ανάπτυξης ενός ανταγωνιστικού τοπικού ιδιωτικού τομέα, περιλαμβανομένης της δημιουργίας τοπικής θεσμικής και επιχειρηματικής υποδομής,
  - ii) στήριξη για την ανάπτυξη τοπικών συστημάτων παραγωγής και τοπικών επιχειρήσεων, περιλαμβανομένων των «πράσινων» επιχειρήσεων,
  - iii) προώθηση των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ), των πολύ μικρών επιχειρήσεων και των συνεταιρισμών, και του δικαίου εμπορίου,
  - iv) προαγωγή της ανάπτυξης των τοπικών, εγχώριων και περιφερειακών αγορών, περιλαμβανομένων των αγορών περιβαλλοντικών αγαθών και υπηρεσιών,
  - v) στήριξη στις μεταρρυθμίσεις του νομοθετικού και του κανονιστικού πλαισίου και στην επιβολή τους,
  - vi) διευκόλυνση της πρόσβασης στις επιχειρήσεις και στις χρηματοοικονομικές υπηρεσίες, όπως οι μικροπιστώσεις και οι αποταμιεύσεις, η μικροασφάλιση και η μεταφορά πληρωμών,
  - vii) υποστήριξη της επιβολής διεθνώς συμφωνημένων εργασιακών δικαιωμάτων,
  - viii) θέσπιση και βελτίωση νόμων και κτηματολογικών μητρώων για την προστασία των δικαιωμάτων έγγραφας και πνευματικής ιδιοκτησίας,
  - ix) προώθηση πολιτικών για την έρευνα και για την καινοτομία που συμβάλλουν στη βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη,
  - x) προώθηση επενδύσεων που δημιουργούν βιώσιμη απασχόληση, μεταξύ άλλων μέσω δεσμευτικών μηχανισμών, με εστίαση της προσοχής στη χρηματοδότηση για εγχώριες εταιρείες και στη μόχλευση εγχώριων κεφαλαίων, ιδίως σε επίπεδο ΜΜΕ και στήριξη για την ανάπτυξη του ανθρώπινου κεφαλαίου,
  - xi) βελτίωση της υποδομής τηρουμένων πλήρως των κοινωνικών και των περιβαλλοντικών προτύπων,
  - xii) προώθηση τομειακών προσεγγίσεων για βιώσιμες μεταφορές, καλύπτοντας της ανάγκες των χωρών εταίρων, διασφαλίζοντας την ασφάλεια των μεταφορών, την οικονομική προστότητα, την αποδοτικότητα και τη μείωση των αρνητικών επιπτώσεων στο περιβάλλον,
  - xiii) σύμπραξη με τον ιδιωτικό τομέα για την ενίσχυση της κοινωνικά υπεύθυνης και βιώσιμης ανάπτυξης, προώθηση της κοινωνικής και περιβαλλοντικής ευθύνης των εταιρειών, της λογοδοσίας και του κοινωνικού διαλόγου,
  - xiv) παροχή βοήθειας στις αναπτυσσόμενες χώρες στο εμπόριο και στις απόπειρες περιφερειακής και ηπειρωτικής ενσωμάτωσης, και παροχή βοήθειας για την ομαλή και σταδιακή ενσωμάτωσή τους στην παγκόσμια οικονομία,
  - xv) υποστήριξη πιο γενικευμένης πρόσβασης σε πληροφορίες και τεχνολογίες επικοινωνιών για τη γεφύρωση της ψηφιακής υστέρησης.
- γ) Βιώσιμη γεωργία, επισιτιστική και διατροφική ασφάλεια
- i) συμβολή στην ενίσχυση της «ανθεκτικότητας» των αναπτυσσόμενων χωρών σε κρίσιμες καταστάσεις (όπως η έλλειψη πόρων και ανεφοδιασμού, η αστάθεια των τιμών) και αντιμετώπιση ανεπαρκειών, παρέχοντας σε φτωχούς καλύτερη πρόσβαση στη γη, στην τροφή, στο νερό, στην ενέργεια και στη χρηματοδότηση χωρίς να βλάπτεται το περιβάλλον,
  - ii) υποστήριξη βιώσιμων γεωργικών πρακτικών και της σχετικής αγροτικής έρευνας και επικέντρωση στις μικρές γεωργικές εκμεταλλεύσεις και στους αγροτικούς βιοτικούς πόρους,
  - iii) υποστήριξη των γυναικών στη γεωργία,
  - iv) ενθάρρυνση της προσπάθειας των κυβερνήσεων να διευκολύνουν τις κοινωνικά και οικολογικά υπεύθυνες ιδιωτικές επενδύσεις,
  - v) υποστήριξη των στρατηγικών προσεγγίσεων για την επισιτιστική ασφάλεια, εστιάζοντας στη διαθεσιμότητα των τροφίμων, στην πρόσβαση σε αυτά, στις υποδομές, στην αποθήκευση και στη διατροφή,
  - vi) αντιμετώπιση του υποσιτισμού και της έλλειψης επισιτιστικής ασφάλειας με βασικές παρεμβάσεις σε καταστάσεις μετάβασης και αστάθειας,
  - vi) υποστήριξη της συμμετοχικής, αποκεντρωμένης και περιβαλλοντικά βιώσιμης εδαφικής ανάπτυξης ανά χώρα.
- δ) Βιώσιμη ενέργεια
- i) βελτίωση της πρόσβασης σε σύγχρονες, προσιτές, βιώσιμες, αποτελεσματικές, καθαρές και ανανεώσιμες υπηρεσίες ενέργειας,
  - ii) προώθηση τοπικών και περιφερειακών λύσεων για τη βιώσιμη ενέργεια και την αποκεντρωμένη παραγωγή ενέργειας.

- ε) Διαχείριση των φυσικών πόρων, περιλαμβανομένων του εδάφους, των δασών και των υδάτων και ειδικότερα:
- υποστήριξη εποπτικών διαδικασιών και οργάνων και στήριξη των μεταρρυθμίσεων των κυβερνήσεων που προάγουν τη βιώσιμη και διαφανή διαχείριση και διατήρηση των φυσικών πόρων,
  - προώθηση της ισότιμης πρόσβασης στο νερό, καθώς και ενοποιημένη διαχείριση των υδάτινων πόρων και των λεκανών απορροής ποταμών,
  - προαγωγή της προστασίας και της βιώσιμης χρήσης των υπηρεσιών για τη βιολογική ποικιλομορφία και τα οικοσυστήματα,
  - προώθηση των βιώσιμων μορφών παραγωγής και κατανάλωσης και της ασφαλούς και βιώσιμης διαχείρισης των χημικών ουσιών και των αποβλήτων, λαμβανομένων υπόψη των επιπτώσεών τους για την υγεία.
- στ) Κλιματική αλλαγή και περιβάλλον
- προώθηση της χρήσης πιο καθαρών τεχνολογιών, ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και αποδοτικότητας των πόρων με στόχο την επίτευξη ανάπτυξης χαμηλών εκπομπών, ενισχύοντας παράλληλα τα περιβαλλοντικά πρότυπα,
  - βελτίωση της αντοχής των αναπτυσσόμενων χωρών στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής υποστηρίζοντας την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή με βάση το οικοσύστημα και μέτρα μετριασμού και μείωσης των κινδύνων από καταστροφές,
  - υποστήριξη της εφαρμογής των σχετικών πολυμερών συμφωνιών για το περιβάλλον, ιδίως της ενίσχυσης της περιβαλλοντικής διάστασης στο θεσμικό πλαίσιο για τη βιώσιμη ανάπτυξη και την προώθηση της προστασίας της βιοποικιλότητας,
  - συμβολή προς χώρες εταίρους στην αντιμετώπιση των προκλήσεων της μετακίνησης και μετανάστευσης συνεπεία της κλιματικής αλλαγής και ανακατασκευή κλιματικών εγκαταστάσεων για πρόσφυγες.

III. Άλλοι σημαντικοί τομείς για την ανάπτυξη

- α) Μετανάστευση και άσυλο
- υποστήριξη στοχευμένων προσπαθειών για πλήρη αξιοποίηση του συσχετισμού μεταξύ μετανάστευσης, κινητικότητας, απασχόλησης και μείωσης της φτώχειας, προκειμένου να καταστεί η μετανάστευση θετική δύναμη για την ανάπτυξη και να μειωθεί η «φυγή εγκεφάλων»,
  - στήριξη στις αναπτυσσόμενες χώρες για την έγκριση μακροπρόθεσμων πολιτικών διαχείρισης των μεταναστευτικών ροών, οι οποίες θα σέβονται τα ανθρώπινα δικαιώματα των μεταναστών και των οικογενειών τους και θα προάγουν την κοινωνική τους προστασία.
- β) Σύνδεση της ανθρωπιστικής βοήθειας και της αναπτυξιακής συνεργασίας
- ανοικοδόμηση και αποκατάσταση, μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα, των περιφερειών και των χωρών που έχουν πληγεί από συγκρούσεις καθώς και από ανθρωπογενείς και φυσικές καταστροφές,
  - διενέργεια μεσοπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων δραστηριοτήτων με στόχο την αυτάρκεια και την ένταξη ή επανένταξη εκτοπισμένων πληθυσμών, οι οποίες θα συνδέουν την ανθρωπιστική βοήθεια, την αποκατάσταση και την ανάπτυξη.
- γ) Ανθεκτικότητα και μείωση του κινδύνου καταστροφών
- σε επισφαλείς καταστάσεις, στήριξη στην παροχή βασικών υπηρεσιών και στην οικοδόμηση νόμιμων, αποτελεσματικών και ανθεκτικών κρατικών θεσμών και ενεργής και οργανωμένης κοινωνίας των πολιτών, σε συνεργασία με τη σχετική χώρα,
  - συμβολή στην πρόληψη ασταθών κυβερνήσεων, συγκρούσεων, φυσικών καταστροφών και άλλων τύπων κρίσεων μέσω της συνδρομής στις προσπάθειες των χωρών εταίρων και των περιφερειακών οργανώσεων να ενισχυθούν τα συστήματα έγκαιρης προειδοποίησης καθώς και η ανάπτυξη δημοκρατικού κυβερνητικού και θεσμικού δυναμικού,
  - ενίσχυση της ετοιμότητας στη μείωση των κινδύνων, την αντιμετώπιση και την πρόληψη καταστροφών και διαχείριση των συνεπειών των καταστροφών αυτών.
- δ) Ανάπτυξη και ασφάλεια, περιλαμβανομένης της πρόληψης συγκρούσεων
- αντιμέτωπιση των θεμελιωδών αιτιών των βίαιων συγκρούσεων, περιλαμβανομένης της φτώχειας, της υποβάθμισης, της εκμετάλλευσης και της άνισης κατανομής και πρόσβασης σε γη και φυσικούς πόρους, της ασθενούς διακυβέρνησης, των παραβιάσεων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της ανισότητας μεταξύ των φύλων ως μέσων στήριξης της παρέμβασης σε συγκρούσεις και της επίλυσής τους και της δημιουργίας συνθηκών ειρήνης,
  - προώθηση του διαλόγου, της συμμετοχής και της συμφιλίωσης με στόχο την προώθηση της ειρήνης και την αποφυγή κρουσμάτων βίας, σύμφωνα με τις διεθνείς βέλτιστες πρακτικές,
  - ενίσχυση της συνεργασίας και των πολιτικών μεταρρυθμίσεων στους τομείς της ασφάλειας και της δικαιοσύνης, του αγώνα κατά των ναρκωτικών και άλλων μορφών διακίνησης, περιλαμβανομένης της παράνομης εμπορίας ανθρώπων, της διαφθοράς και του ξεπλύματος χρήματος.

B. ΕΙΔΙΚΟΙ ΤΟΜΕΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΑΝΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ

Η συνδρομή της Ένωσης θα στηρίζει δράσεις και τομεακούς διαλόγους συναφείς με το άρθρο 5 και το παρόν παράρτημα μέρος Α και με το γενικό σκοπό και το πεδίο εφαρμογής, τους στόχους και τις γενικές αρχές του παρόντος κανονισμού. Δίνεται ιδιαίτερη βαρύτητα στους τομείς που περιγράφονται κατωτέρω, αντανακλώντας τις από κοινού συμφωνηθείσες στρατηγικές.

I. Λατινική Αμερική

- α) ενθάρρυνση της κοινωνικής συνοχής, ιδίως της κοινωνικής ένταξης, της αξιοπρεπούς εργασίας και της δικαιοσύνης, της ισότητας των φύλων και της χειραφέτησης των γυναικών·
- β) αντιμετώπιση ζητημάτων διακυβέρνησης και στήριξη των πολιτικών μεταρρυθμίσεων, ιδίως στους τομείς που αφορούν τις κοινωνικές πολιτικές, τη διαχείριση των δημόσιων οικονομικών και τη φορολογία, την ασφάλεια (συμπεριλαμβανομένων των ναρκωτικών, της εγκληματικότητας και της διαφθοράς), την ενίσχυση της χρηστής διακυβέρνησης, των δημόσιων θεσμών σε τοπικό, εθνικό και περιφερειακό επίπεδο (που περιλαμβάνει καινοτόμους μηχανισμούς για την τεχνική συνεργασία, όπως ο ΤΑΙΕΧ (Technical Assistance and Information Exchange) και οι αδελφοποιήσεις, την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, που περιλαμβάνουν τα δικαιώματα των μειονοτήτων, των αυτοχθόνων πληθυσμών και των ανθρώπων αφρικανικής καταγωγής, το σεβασμό των θεμελιωδών εργασιακών κανόνων της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας (ΔΟΕ), το περιβάλλον, την καταπολέμηση των διακρίσεων, την καταπολέμηση της σεξουαλικής βίας, της βίας λόγω φύλου και της βίας εις βάρος παιδιών και την καταπολέμηση της παραγωγής, κατανάλωσης και διακίνησης ναρκωτικών·
- γ) στήριξη μιας ενεργής, οργανωμένης και ανεξάρτητης κοινωνίας των πολιτών και ενίσχυση του κοινωνικού διαλόγου μέσω της στήριξης των κοινωνικών εταίρων·
- δ) ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής ιδίως με τη δημιουργία και ενίσχυση βιώσιμων συστημάτων κοινωνικής πρόνοιας, περιλαμβανομένης της κοινωνικής ασφάλισης, και της δημοσιονομικής μεταρρύθμισης, ενίσχυση της ικανότητας των φορολογικών συστημάτων και της καταπολέμησης της απάτης και της φοροδιαφυγής, κάτι που συμβάλλει στην ενίσχυση της ισότητας και της διανομής του πλούτου·
- ε) στήριξη των λατινοαμερικάνικων χωρών με στόχο την κάλυψη των υποχρεώσεών τους για δέουσα επιμέλεια στους τομείς της πρόληψης, διερεύνησης, νομικής δίωξης, καταδίκης, αποκατάστασης και προσοχής των περιπτώσεων δολοφονιών γυναικών·
- στ) στήριξη διαφόρων διαδικασιών περιφερειακής ολοκλήρωσης και διασύνδεση υποδομών δικτύων, με διασφάλιση της συμπληρωματικότητας με δραστηριότητες που χρηματοδοτούνται από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕΠ) και άλλους οργανισμούς·
- ζ) εξέταση της σύνδεσης ασφάλειας — ανάπτυξης·
- η) ενίσχυση της δυνατότητας παροχής οικουμενικής πρόσβασης σε ποιοτικές βασικές κοινωνικές υπηρεσίες, ιδίως στους τομείς της υγείας και της εκπαίδευσης·
- θ) στήριξη πολιτικών στον τομέα της εκπαίδευσης και της ανάπτυξης ενός κοινού φόρουμ τρίτοβάθμιας εκπαίδευσης της Λατινικής Αμερικής·
- ι) αντιμετώπιση της οικονομικής αστάθειας και συμβολή στο διαρθρωτικό μετασχηματισμό με τη θέσπιση ισχυρών εταιρικών σχέσεων στους τομείς των σχέσεων ανοικτού και θεμιτού εμπορίου, των παραγωγικών επενδύσεων για περισσότερες και καλύτερες θέσεις απασχόλησης στην πράσινη οικονομία χωρίς αποκλεισμούς, τη μεταφορά γνώσης και τη συνεργασία για έρευνα, καινοτομία και τεχνολογία, καθώς και προώθηση της βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης σε όλες τις διαστάσεις της, με ιδιαίτερη έμφαση στις προκλήσεις των μεταναστευτικών ροών, της επισιτιστικής ασφάλειας (περιλαμβανομένης της βιώσιμης γεωργίας και αλιείας), της κλιματικής αλλαγής, των ανανεώσιμων μορφών ενέργειας και της προστασίας και βελτίωσης της βιοποικιλότητας και των υπηρεσιών οικοσυστήματος, συμπεριλαμβανομένων των υδάτινων πόρων, του εδάφους και των δασών· στήριξη της ανάπτυξης των πολύ μικρών και των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, ως κύρια πηγή της ανάπτυξης χωρίς αποκλεισμούς, της ανάπτυξης και των θέσεων εργασίας· προώθηση της αναπτυξιακής βοήθειας για το εμπόριο, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι οι πολύ μικρές και μικρομεσαίες επιχειρήσεις της Λατινικής Αμερικής μπορούν να επωφεληθούν από τις διεθνείς εμπορικές ευκαιρίες, λαμβάνοντας υπόψη τις αλλαγές στο Σύστημα γενικευμένων προτιμήσεων·
- ια) μετριασμός του αρνητικού αντικτύπου που θα έχει στην οικονομία πολλών χωρών της εν λόγω περιφέρειας ο αποκλεισμός τους από το Σύστημα γενικευμένων προτιμήσεων·
- ιβ) εξασφάλιση της κατάλληλης παρακολούθησης για τα βραχυπρόθεσμα επείγοντα μέτρα σε σχέση με την ανάκαμψη μετά από καταστροφές ή κρίσεις τα οποία εφαρμόζονται μέσω άλλων μηχανισμών χρηματοδότησης.

II. Νότια Ασία**1) Προαγωγή της δημοκρατικής διακυβέρνησης**

- α) στήριξη δημοκρατικών διαδικασιών, ενθάρρυνση της ουσιαστικής δημοκρατικής διακυβέρνησης, ενίσχυση των δημόσιων θεσμών και οργανισμών (μεταξύ άλλων σε τοπικό επίπεδο), στήριξη της αποτελεσματικής αποκέντρωσης, της αναδιάρθρωσης του κράτους και των εκλογικών διαδικασιών·
- β) στήριξη για την ανάπτυξη μιας ενεργής, οργανωμένης και ανεξάρτητης κοινωνίας των πολιτών, συμπεριλαμβανομένων των μέσων ενημέρωσης και ενίσχυση του κοινωνικού διαλόγου μέσω της στήριξης των κοινωνικών εταίρων·

- γ) δημιουργία και ενίσχυση νόμιμων, αποτελεσματικών και υπεύθυνων δημόσιων οργανισμών, προώθηση θεσμικών και διοικητικών μεταρρυθμίσεων, της χρηστής διακυβέρνησης, της καταπολέμησης της διαφθοράς και της διαχείρισης των δημοσίων οικονομικών, καθώς και στήριξη του κράτους δικαίου·
- δ) ενίσχυση της προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων των μειονοτήτων, των μεταναστών, των αυτοχθόνων πληθυσμών και ευάλωτων ομάδων, καταπολέμηση των διακρίσεων, της σεξουαλικής βίας, της βίας λόγω φύλου και της βίας εις βάρος παιδιών και της εμπορίας ανθρώπων·
- ε) προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, μέσω της προώθησης θεσμικών μεταρρυθμίσεων (μεταξύ άλλων για τη χρηστή διακυβέρνηση και την καταπολέμηση της διαφθοράς, τη διαχείριση των δημοσίων οικονομικών, τη φορολογία και τη μεταρρύθμιση της δημόσιας διοίκησης) και νομοθετικών, διοικητικών και κανονιστικών μεταρρυθμίσεων σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα, ιδίως στα ευάλωτα κράτη και σε χώρες σε κατάσταση σύγκρουσης και μετά τις συγκρούσεις·
- 2) Προαγωγή της κοινωνικής ένταξης και της ανθρώπινης ανάπτυξης σε όλες τις διαστάσεις της
- α) ενθάρρυνση της κοινωνικής συνοχής, ειδικότερα της κοινωνικής ένταξης, της αξιοπρεπούς εργασίας και της δικαιοσύνης και της ισότητας των φύλων μέσω πολιτικών για την εκπαίδευση και την υγεία και άλλων κοινωνικών πολιτικών·
- β) ενίσχυση της δυνατότητας παροχής οικουμενικής πρόσβασης σε βασικές κοινωνικές υπηρεσίες, ιδίως στους τομείς της υγείας και της εκπαίδευσης, βελτίωση της πρόσβασης στην εκπαίδευση για όλους με στόχο την ενίσχυση της γνώσης, των δεξιοτήτων και της απασχολησιμότητας στην αγορά εργασίας, συμπεριλαμβανομένων — κατά περίπτωση — της αντιμετώπισης της ανισότητας και των διακρίσεων με βάση την εργασία και την καταγωγή, και ιδίως των διακρίσεων λόγω κοινωνικής τάξης (κάστας)·
- γ) προώθηση της κοινωνικής προστασίας και ένταξης, της αξιοπρεπούς εργασίας και των θεμελιωδών κανόνων εργασίας, της δικαιοσύνης και της ισότητας των φύλων μέσω πολιτικών για την εκπαίδευση και την υγεία και άλλων κοινωνικών πολιτικών·
- δ) προώθηση υπηρεσιών εκπαίδευσης και επαγγελματικής κατάρτισης και υγείας υψηλού επιπέδου και προσβάσιμων από όλους (συμπεριλαμβανομένων των κοριτσιών και των γυναικών)·
- ε) στο πλαίσιο της σχέσης της ασφάλειας με την ανάπτυξη, καταπολέμηση της βίας λόγω φύλου και καταγωγής, της απαγωγής παιδιών, της διαφθοράς και του οργανωμένου εγκλήματος, της παραγωγής, κατανάλωσης και διακίνησης ναρκωτικών και άλλων μορφών παράνομου εμπορίου·
- στ) δημιουργία εταιρικών σχέσεων προσανατολισμένων στην ανάπτυξη με άξονα τη γεωργία, τον ιδιωτικό τομέα, το εμπόριο, τις επενδύσεις, τη βοήθεια, τη μετανάστευση, την έρευνα, την καινοτομία και την τεχνολογία και την παροχή δημόσιων αγαθών, με στόχο τη μείωση της φτώχειας και την κοινωνική ένταξη·
- 3) Στήριξη της αιφόρου ανάπτυξης, βελτίωση της αντοχής των κοινωνιών της νότιας Ασίας στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής και των φυσικών καταστροφών·
- α) προώθηση βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης και βιοτικών πόρων, ολοκληρωμένης αγροτικής ανάπτυξης, αιφόρου γεωργίας και δασοκομίας, επισιτιστικής ασφάλειας και διατροφής·
- β) προώθηση της βιώσιμης χρησιμοποίησης των φυσικών πόρων και ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, προστασία της βιοποικιλότητας, διαχείριση των υδάτινων πόρων και των αποβλήτων, προστασία του εδάφους και των δασών·
- γ) συμβολή στις προσπάθειες αντιμετώπισης της κλιματικής αλλαγής μέσω της υποστήριξης μέτρων προσαρμογής, μετριασμού των επιπτώσεων και μείωσης του κινδύνου καταστροφών·
- δ) στήριξη των προσπαθειών για βελτίωση της οικονομικής διαφοροποίησης, της ανταγωνιστικότητας και του εμπορίου, ανάπτυξη του ιδιωτικού τομέα με ιδιαίτερη έμφαση, στις πολύ μικρές επιχειρήσεις, στις ΜΜΕ και τους συνεταιρισμούς·
- ε) προώθηση της βιώσιμης κατανάλωσης και παραγωγής καθώς και επενδύσεων σε καθαρές τεχνολογίες, βιώσιμες μορφές ενέργειας, τις μεταφορές, την αιφόρο γεωργία και αλιεία, την προστασία και βελτίωση της βιοποικιλότητας και των υπηρεσιών οικοσυστήματος, συμπεριλαμβανομένων των υδάτινων πόρων και των δασών, και τη δημιουργία κατάλληλων θέσεων απασχόλησης στην πράσινη οικονομία·
- στ) στήριξη της ετοιμότητας αντιμετώπισης καταστροφών και της μακροπρόθεσμης αποκατάστασης μετά από καταστροφές, περιλαμβανομένου του τομέα της επισιτιστικής και διατροφικής ασφάλειας και της παροχής βοήθειας σε ανθρώπους που εγκατέλειψαν τις εστίες τους·
- 4) Στήριξη της περιφερειακής ολοκλήρωσης και συνεργασίας
- α) ενθάρρυνση της περιφερειακής ολοκλήρωσης και συνεργασίας με τρόπο προσανατολισμένο προς την παραγωγή αποτελεσμάτων, μέσω της παροχής στήριξης στην περιφερειακή ολοκλήρωση και το διάλογο, συγκεκριμένα μέσω της Ένωσης της νότιας Ασίας για την περιφερειακή συνεργασία (SAARC) και προάγοντας τους αναπτυξιακούς στόχους της διαδικασίας της Κωνσταντινούπολης («στην καρδιά της Ασίας»)·
- β) στήριξη της αποτελεσματικής διαχείρισης των συνόρων και της διασυνοριακής συνεργασίας για την προώθηση της βιώσιμης οικονομικής, κοινωνικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης των παραμεθρίων περιφερειών· καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος και της παραγωγής, κατανάλωσης και διακίνησης ναρκωτικών·
- γ) στήριξη περιφερειακών πρωτοβουλιών σχετικά με τις σημαντικότερες μεταδοτικές ασθένειες· συμβολή στην πρόληψη και αντιμετώπιση των κινδύνων για την υγεία, συμπεριλαμβανομένων όσων οφείλονται στην αλληλεπίδραση μεταξύ ζώων, ανθρώπων και των διαφόρων περιβαλλόντων τους·

III. Βόρεια και νοτιοανατολική Ασία

1) Προαγωγή της δημοκρατικής διακυβέρνησης

- α) συμβολή στον εκδημοκρατισμό, δημιουργία και ενίσχυση νόμιμων, αποτελεσματικών και υπεύθυνων δημόσιων οργανισμών και φορέων και προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, μέσω της προώθησης θεσμικών μεταρρυθμίσεων (περιλαμβανομένης της χρηστής διακυβέρνησης και της καταπολέμησης της διαφθοράς, της διαχείρισης των δημόσιων οικονομικών, της φορολογίας και της μεταρρύθμισης της δημόσιας διοίκησης) και νομοθετικών, διοικητικών και κανονιστικών μεταρρυθμίσεων σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα, ιδίως στα ευάλωτα κράτη και σε χώρες σε κατάσταση σύγκρουσης και μετά τις συγκρούσεις·
- β) ενίσχυση της προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων των μειονοτήτων και των αυτοχθόνων πληθυσμών, τήρηση των θεμελιωδών κανόνων εργασίας, καταπολέμηση των διακρίσεων, καταπολέμηση της σεξουαλικής βίας, της βίας λόγω φύλου και της βίας εις βάρος παιδιών, συμπεριλαμβανομένων των παιδιών που εμπλέκονται σε ένοπλες συγκρούσεις, και αντιμετώπιση του προβλήματος της εμπορίας ανθρώπων·
- γ) στήριξη της αρχιτεκτονικής ανθρωπίνων δικαιωμάτων της ASEAN (Association of Southeast Asian Nations) και ειδικότερα του έργου της Διακυβερνητικής Επιτροπής της ASEAN για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα·
- δ) δημιουργία και ενίσχυση νόμιμων, αποτελεσματικών και υπεύθυνων δημόσιων θεσμών και οργανισμών·
- ε) στήριξη μιας ενεργής, οργανωμένης και ανεξάρτητης κοινωνίας των πολιτών και ενίσχυση του κοινωνικού διαλόγου μέσω της στήριξης των κοινωνικών εταίρων·
- στ) στήριξη των προσπαθειών της περιφέρειας να ενισχύσει τη δημοκρατία, το κράτος δικαίου και την ασφάλεια των πολιτών, μεταξύ άλλων μέσω μεταρρυθμίσεων των τομέων της δικαιοσύνης και ασφάλειας, και να προαγάγει το διεθνικό και διαδημοκρατικό διάλογο και τις ειρηνευτικές διαδικασίες·
- ζ) στο πλαίσιο της σχέσης της ασφάλειας με την ανάπτυξη, καταπολέμηση της διαφθοράς και του οργανωμένου εγκλήματος, της παραγωγής, κατανάλωσης και διακίνησης ναρκωτικών και άλλων μορφών παράνομου εμπορίου και στήριξη της αποτελεσματικής διαχείρισης των συνόρων και της διασυνοριακής συνεργασίας για την προώθηση βιώσιμης οικονομικής, κοινωνικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης στις παραμεθόριες περιοχές· στήριξη για δραστηριότητες άρσης ναρκωπιδίων.

2) Προαγωγή της κοινωνικής ένταξης και της ανθρώπινης ανάπτυξης σε όλες τις διαστάσεις της

- α) ενθάρρυνση της κοινωνικής συνοχής, ιδίως της κοινωνικής ένταξης, της αξιοπρεπούς εργασίας και της δικαιοσύνης και ισότητας των φύλων·
- β) ενίσχυση της δυνατότητας παροχής οικουμενικής πρόσβασης σε βασικές κοινωνικές υπηρεσίες, ιδίως στους τομείς της υγείας και της εκπαίδευσης· βελτίωση της πρόσβασης στην εκπαίδευση για όλους με στόχο την ενίσχυση της γνώσης, των δεξιοτήτων και της απασχολησιμότητας στην αγορά εργασίας, συμπεριλαμβανομένων — κατά περίπτωση — της αντιμετώπισης της ανισότητας και των διακρίσεων με βάση την εργασία και την καταγωγή, και ειδικότερα των διακρίσεων λόγω κοινωνικής τάξης (κάστας)·
- γ) δημιουργία εταιρικών σχέσεων προσανατολισμένων στην ανάπτυξη με άξονα τη γεωργία, τον ιδιωτικό τομέα, το εμπόριο, τις επενδύσεις, τη βοήθεια, τη μετανάστευση, την έρευνα, την καινοτομία και την τεχνολογία και την παροχή δημόσιων αγαθών, με στόχο τη μείωση της φτώχειας και την κοινωνική ένταξη·
- δ) στήριξη των προσπαθειών που καταβάλλει η περιφέρεια για την πρόληψη και αντιμετώπιση των κινδύνων για την υγεία, συμπεριλαμβανομένων όσων οφείλονται στην αλληλεπίδραση μεταξύ ζώων, ανθρώπων και των διαφόρων περιβαλλόντων τους·
- ε) προώθηση της εκπαίδευσης χωρίς αποκλεισμούς, της δια βίου μάθησης και κατάρτισης (συμπεριλαμβανομένων της ανώτατης εκπαίδευσης, της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης) και βελτίωση της λειτουργίας των αγορών εργασίας·
- στ) προώθηση μιας πιο πράσινης οικονομίας και της αειφόρου ανάπτυξης χωρίς αποκλεισμούς, ιδίως στους τομείς της γεωργίας, της επισιτιστικής ασφάλειας και διατροφής, των ανανεώσιμων μορφών ενέργειας και της προστασίας και βελτίωσης της βιοποικιλότητας και των υπηρεσιών οικοσυστήματος·
- ζ) στο πλαίσιο της σχέσης της ασφάλειας με την ανάπτυξη, καταπολέμηση της βίας λόγω φύλου και καταγωγής και της απαγωγής παιδιών.

3) Στήριξη της αειφόρου ανάπτυξης και βελτίωση της αντοχής των κοινωνιών της νοτιοανατολικής Ασίας στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής και των φυσικών καταστροφών

- α) στήριξη μέτρων για το μετριασμό των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής και την προσαρμογή σε αυτήν, προώθηση της βιώσιμης κατανάλωσης και παραγωγής·
- β) στήριξη της περιφέρειας ώστε να εντάξει την προβληματική της κλιματικής αλλαγής στις στρατηγικές αειφόρου ανάπτυξης, να θεσπίσει πολιτικές και μέσα για την προσαρμογή και το μετριασμό, να αντιμετωπίσει τις δυσμενείς επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής και να ενισχύσει τις μακροπρόθεσμες πρωτοβουλίες συνεργασίας και να μειώσει τα τρωτά σημεία έναντι των καταστροφών, καθώς και να υποστηρίξει το πολυτομεακό πλαίσιο της ASEAN για την κλιματική αλλαγή: γεωργία και δασοκομία με στόχο την επισιτιστική ασφάλεια (AFCC)·

- γ) ενόψει της αύξησης του πληθυσμού και της μεταβαλλόμενης καταναλωτικής ζήτησης στήριξη της βιώσιμης κατανάλωσης και παραγωγής καθώς και των επενδύσεων σε καθαρές τεχνολογίες, ειδικότερα σε περιφερειακό επίπεδο, βιώσιμες μορφές ενέργειας, τις μεταφορές, την αειφόρο γεωργία και αλιεία, την προστασία και βελτίωση της βιοποικιλότητας και των υπηρεσιών οικοσυστήματος, συμπεριλαμβανομένων των υδάτινων πόρων και των δασών, και τη δημιουργία κατάλληλων θέσεων απασχόλησης στην πράσινη οικονομία·
- δ) σύνδεση αρωγής, αποκατάστασης και ανάπτυξης μέσω της εξασφάλισης της κατάλληλης παρακολούθησης για τα βραχυπρόθεσμα επείγοντα μέτρα σε σχέση με την ανάκαμψη μετά από καταστροφές ή κρίσεις τα οποία εφαρμόζονται μέσω άλλων μηχανισμών χρηματοδότησης· στήριξη της ετοιμότητας αντιμετώπισης καταστροφών και της μακροπρόθεσμης αποκατάστασης μετά από καταστροφές, περιλαμβανομένου του τομέα της επισιτιστικής και διατροφικής ασφάλειας και της παροχής βοήθειας σε ανθρώπους που εγκατέλειψαν τις εστίες τους.
- 4) Στήριξη της περιφερειακής ολοκλήρωσης και συνεργασίας σε όλη τη βόρειο και νοτιοανατολική Ασία
- α) ενθάρρυνση της μεγαλύτερης περιφερειακής ολοκλήρωσης και συνεργασίας με τρόπο προσανατολισμένο προς την παραγωγή αποτελεσμάτων, μέσω της στήριξης της περιφερειακής ολοκλήρωσης και του διαλόγου·
- β) στήριξη της κοινωνικοοικονομικής ολοκλήρωσης και της δυνατότητας διασύνδεσης της ASEAN, συμπεριλαμβανομένης της εφαρμογής των σχετικών με την ανάπτυξη στόχων της Οικονομικής Κοινότητας της ASEAN, του Γενικού Προγράμματος για τη δυνατότητα διασύνδεσης της ASEAN και των προοπτικών για μετά το 2015 (Post-2015 Vision)·
- γ) προώθηση της βοήθειας σχετικά με το εμπόριο και της αναπτυξιακής βοήθειας για το εμπόριο, μεταξύ άλλων για να εξασφαλιστεί ότι οι πολύ μικρές και οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις επωφελούνται από τις διεθνείς εμπορικές ευκαιρίες·
- δ) κινητοποίηση χρηματοδότησης για βιώσιμες υποδομές και δίκτυα που ευνοούν την περιφερειακή ολοκλήρωση, την κοινωνική ένταξη και συνοχή και την αειφόρο μεγέθυνση, εξασφαλίζοντας παράλληλα συμπληρωματικότητα με δραστηριότητες που υποστηρίζονται από την ΕΤΕπ και άλλους χρηματοδοτικούς οργανισμούς της Ένωσης καθώς και με άλλους θεσμικούς φορείς στον τομέα αυτό·
- ε) ενθάρρυνση του διαλόγου μεταξύ οργανισμών και χωρών της ASEAN και της Ένωσης·
- στ) στήριξη περιφερειακών πρωτοβουλιών σχετικά με τις σημαντικότερες μεταδοτικές ασθένειες· συμβολή στην πρόληψη και αντιμετώπιση των κινδύνων για την υγεία, συμπεριλαμβανομένων όσων οφείλονται στην αλληλεπίδραση μεταξύ ζώων, ανθρώπων και των διαφόρων περιβαλλόντων τους.

IV. Κεντρική Ασία

- α) ως πρωταρχικοί στόχοι, συμβολή στη βιώσιμη οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη χωρίς αποκλεισμούς, την κοινωνική συνοχή και τη δημοκρατία·
- β) στήριξη της επισιτιστικής ασφάλειας, πρόσβαση σε βιώσιμη ενεργειακή ασφάλεια, ύδρευση και αποχέτευση για τους τοπικούς πληθυσμούς· προώθηση και στήριξη της ετοιμότητας στην αντιμετώπιση καταστροφών και της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή·
- γ) στήριξη των αντιπροσωπευτικών και δημοκρατικά εκλεγμένων κοινοβουλίων, προώθηση και στήριξη της χρηστής διακυβέρνησης και του εκδημοκρατισμού, της χρηστής διαχείρισης των δημοσίων οικονομικών· στήριξη του κράτους δικαίου, με εύρυθμη λειτουργία των θεσμών και ουσιαστικό σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της ισότητας των φύλων, στήριξη μιας ενεργής, οργανωμένης και ανεξάρτητης κοινωνίας των πολιτών και ενίσχυση του κοινωνικού διαλόγου μέσω της στήριξης των κοινωνικών εταίρων·
- δ) προώθηση της αειφόρου οικονομικής ανάπτυξης χωρίς αποκλεισμούς, αντιμετώπιση κοινωνικών και περιφερειακών ανισοτήτων και στήριξη της καινοτομίας και της τεχνολογίας, της αξιοπρεπούς εργασίας, της γεωργίας και της αγροτικής ανάπτυξης, προώθηση της οικονομικής διαφοροποίησης με στήριξη των πολύ μικρών και των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, ενισχύοντας την ανάπτυξη μιας ρυθμισμένης κοινωνικής οικονομίας της αγοράς, του ανοικτού και θεμιτού εμπορίου και των επενδύσεων, περιλαμβανομένων κανονιστικών μεταρρυθμίσεων·
- ε) στήριξη της αποτελεσματικής διαχείρισης των συνόρων και της διασυνοριακής συνεργασίας για την προώθηση της βιώσιμης οικονομικής, κοινωνικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης των παραμεθόριων περιφερειών· στο πλαίσιο της σχέσης μεταξύ της ασφάλειας και της ανάπτυξης, καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος και όλων των μορφών παράνομης εμπορίας, συμπεριλαμβανομένης της καταπολέμησης της παραγωγής, κατανάλωσης ναρκωτικών και των αρνητικών επιπτώσεων τους, μεταξύ άλλων του HIV/AIDS·
- στ) προώθηση της διμερούς και περιφερειακής συνεργασίας, του διαλόγου και της ολοκλήρωσης, και με χώρες που καλύπτονται από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Γειτονίας και άλλους μηχανισμούς της Ένωσης για τη στήριξη των πολιτικών μεταρρυθμίσεων, μεταξύ άλλων μέσω της δημιουργίας θεσμών, όταν ενδείκνυται, της τεχνικής βοήθειας (π.χ. TAΙEX), της ανταλλαγής πληροφοριών και των αδελφοποιήσεων, καθώς και με ουσιαστικές επενδύσεις μέσω των κατάλληλων μηχανισμών για τη συγκέντρωση χρηματοδοτικών πόρων στους τομείς της εκπαίδευσης, του περιβάλλοντος και της ενέργειας, της ανάπτυξης με χαμηλές εκπομπές ρύπων/της αντοχής στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής·
- ζ) ενίσχυση της δυνατότητας παροχής οικουμενικής πρόσβασης σε ποιοτικές βασικές κοινωνικές υπηρεσίες, ιδίως στους τομείς της υγείας και της εκπαίδευσης· υποστήριξη της πρόσβασης των πληθυσμών, ιδίως των νέων και των γυναικών, στην απασχόληση, μεταξύ άλλων με την παροχή στήριξης για τη βελτίωση της γενικής, της επαγγελματικής και της ανώτατης εκπαίδευσης·

V. Μέση Ανατολή

- α) αντιμετώπιση των ζητημάτων του εκδημοκρατισμού και της διακυβέρνησης (συμπεριλαμβανομένου του φορολογικού τομέα), του κράτους δικαίου, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της ισότητας των φύλων, των θεμελιωδών ελευθεριών και της πολιτικής ισότητας, με στόχο να ενθαρρυνθούν οι πολιτικές μεταρρυθμίσεις, η καταπολέμηση της διαφθοράς και η διαφάνεια στη δικαστική διαδικασία και να οικοδομηθούν νομιμοποιημένοι, δημοκρατικοί, αποτελεσματικοί και υπεύθυνοι δημόσιοι θεσμοί και μια ενεργή, ανεξάρτητη και οργανωμένη κοινωνία των πολιτών· ενίσχυση του κοινωνικού διαλόγου μέσω της στήριξης των κοινωνικών εταίρων·
- β) στήριξη της κοινωνίας των πολιτών στον αγώνα της για την υπεράσπιση των θεμελιωδών ελευθεριών, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των δημοκρατικών αρχών·
- γ) προώθηση της ανάπτυξης χωρίς αποκλεισμούς και ενθάρρυνση της κοινωνικής συνοχής και ανάπτυξης, ειδικότερα δημιουργία απασχόλησης, κοινωνική ένταξη, αξιοπρεπής εργασία και δικαιοσύνη και ισότητα των φύλων· ενίσχυση της δυνατότητας παροχής οικουμενικής πρόσβασης σε βασικές κοινωνικές υπηρεσίες, ιδίως στους τομείς της υγείας και της εκπαίδευσης· αντιμετώπιση, κατά περίπτωση, της ανισότητας και των διακρίσεων με βάση την εργασία και την καταγωγή, και ειδικότερα των διακρίσεων λόγω κοινωνικής τάξης (κάστας)·
- δ) στήριξη με σκοπό την αγωγή του πολίτη, ιδίως μέσω της κατάρτισης, της εκπαίδευσης και της συμμετοχής παιδιών, νέων και γυναικών·
- ε) προώθηση βιώσιμης οικονομικής μεταρρύθμισης και διαφοροποίησης, σχέσεων ανοικτού και θεμιτού εμπορίου, της ανάπτυξης μιας ρυθμιζόμενης και βιώσιμης κοινωνικής οικονομίας της αγοράς, παραγωγικών και αειφόρων επενδύσεων στους κυριότερους τομείς (όπως η ενέργεια, με ιδιαίτερη έμφαση στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας)·
- στ) προώθηση των καλών σχέσεων γειτονίας, της περιφερειακής συνεργασίας, του διαλόγου και της ολοκλήρωσης, και με χώρες οι οποίες καλύπτονται από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Γεττονίας και τα κράτη του Κόλπου, τα οποία καλύπτονται από τον Μηχανισμό Εταιρικής Σχέσης και άλλους μηχανισμούς της Ένωσης, στηρίζοντας τις προσπάθειες ολοκλήρωσης στο εσωτερικό της περιοχής, π.χ. στους τομείς της οικονομίας, της ενέργειας, των υδάτων, των μεταφορών και των προσφύγων·
- ζ) προώθηση της αειφόρου και δίκαιης διαχείρισης των υδάτινων πόρων καθώς και της προστασίας τους·
- η) συμπλήρωση των πόρων που διατίθενται βάσει του παρόντος κανονισμού με συνεπή εργασία και στήριξη μέσω άλλων μηχανισμών και πολιτικών της Ένωσης, οι οποίοι μπορεί να εστιάζουν στην πρόσβαση στην εσωτερική αγορά της Ένωσης, την κινητικότητα του εργατικού δυναμικού και την ευρύτερη περιφερειακή ολοκλήρωση·
- θ) στο πλαίσιο της σχέσης της ασφάλειας με την ανάπτυξη, καταπολέμηση της παραγωγής, κατανάλωσης και διακίνησης ναρκωτικών·
- ι) στο πλαίσιο της σχέσης μεταξύ της ανάπτυξης και της μετανάστευσης, διαχείριση της μετανάστευσης και παροχή βοήθειας σε εκτοπιζόμενους και πρόσφυγες·

VI. Λοιπές χώρες

- α) στήριξη της εδραίωσης μιας δημοκρατικής κοινωνίας, της χρηστής διακυβέρνησης, του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της ισότητας των φύλων, του κράτους δικαίου και συμβολή στη σταθερότητα και ολοκλήρωση της περιφέρειας και της ηπείρου· στήριξη μιας ενεργής, οργανωμένης και ανεξάρτητης κοινωνίας των πολιτών και ενίσχυση του κοινωνικού διαλόγου μέσω της στήριξης των κοινωνικών εταίρων·
- β) παροχή στήριξης στις προσπάθειες προσαρμογής που είναι αποτέλεσμα της δημιουργίας διαφόρων ζωνών ελεύθερων συναλλαγών·
- γ) στήριξη της καταπολέμησης της φτώχειας, της ανισότητας και του αποκλεισμού, συμπεριλαμβανομένης της αντιμετώπισης των βασικών αναγκών των κοινοτήτων που βρίσκονται σε μειονεκτική θέση και της προώθησης της κοινωνικής συνοχής και των αναδιανεμητικών πολιτικών που στοχεύουν στη μείωση των ανισοτήτων·
- δ) ενίσχυση της δυνατότητας παροχής οικουμενικής πρόσβασης σε βασικές κοινωνικές υπηρεσίες, ιδίως στους τομείς της υγείας και της εκπαίδευσης·
- ε) βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και εργασίας με ιδιαίτερη έμφαση στην ατζέντα της αξιοπρεπούς εργασίας της ΔΟΕ·
- στ) αντιμετώπιση της οικονομικής αστάθειας και συμβολή στο διαρθρωτικό μετασχηματισμό με έμφαση στην αξιοπρεπή απασχόληση μέσω της βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς οικονομικής ανάπτυξης και μιας ενεργειακά αποδοτικής και βασίζομενης στις ανανεώσιμες πηγές οικονομίας με χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα, με τη θέσπιση ισχυρών εταιρικών σχέσεων στους τομείς των σχέσεων θεμιτού εμπορίου, των παραγωγικών επενδύσεων για περισσότερες και καλύτερες θέσεις απασχόλησης στην πράσινη οικονομία χωρίς αποκλεισμούς, τη μεταφορά γνώσης και τη συνεργασία για την έρευνα, την καινοτομία και την τεχνολογία και την προώθηση της βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης σε όλες τις διαστάσεις της, με ιδιαίτερη έμφαση στις προκλήσεις των μεταναστευτικών ροών, της στέγασης, της επισιτιστικής ασφάλειας (περιλαμβανομένης της βιώσιμης γεωργίας και αλιείας), της κλιματικής αλλαγής, των ανανεώσιμων μορφών ενέργειας και της προστασίας και βελτίωσης της βιοποικιλότητας και των υπηρεσιών οικοσυστήματος, συμπεριλαμβανομένων των υδάτινων πόρων και του εδάφους·
- ζ) αντιμετώπιση της σεξουαλικής βίας και της βίας λόγω φύλου και των προβλημάτων υγείας, συμπεριλαμβανομένου του HIV/AIDS και των επιπτώσεών του στην κοινωνία·

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II

ΤΟΜΕΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΒΑΣΕΙ ΘΕΜΑΤΙΚΩΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Α. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΓΙΑ ΤΑ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΓΑΘΑ ΚΑΙ ΤΙΣ ΠΡΟΚΛΗΣΕΙΣ

Το πρόγραμμα για τα παγκόσμια δημόσια αγαθά και τις προκλήσεις αποσκοπεί στην ενίσχυση της συνεργασίας, της ανταλλαγής γνώσεων και εμπειριών και των ικανοτήτων των χωρών εταίρων, με σκοπό να συμβάλει στην εξάλειψη της φτώχειας, στην κοινωνική συνοχή και τη βιώσιμη ανάπτυξη. Το πρόγραμμα απορρέει από τους ακόλουθους τομείς συνεργασίας, εξασφαλίζοντας τη μέγιστη συνέργεια μεταξύ τους λόγω της ισχυρής διασύνδεσής τους.

I. Περιβάλλον και κλιματική αλλαγή

- α) συμβολή στην εξωτερική διάσταση των ενωσιακών πολιτικών για το περιβάλλον και την κλιματική αλλαγή τηρουμένων πλήρως των βασικών αρχών της πολιτικής για τη συνοχή στην ανάπτυξη και άλλων αρχών που κατοχυρώνονται στη ΣΛΕΕ·
- β) προσπάθεια παροχής βοήθειας στις αναπτυσσόμενες χώρες ώστε να επιτύχουν τους ΑΣΧ, ή οιοδήποτε μεταγενέστερο πλαίσιο εγκρίνεται από την Ένωση και τα κράτη μέλη της, που συνδέονται με τη βιώσιμη χρήση των φυσικών πόρων και τη βιωσιμότητα του περιβάλλοντος·
- γ) υλοποίηση πρωτοβουλιών της Ένωσης και συμφωνημένων δεσμεύσεων σε διεθνές και περιφερειακό επίπεδο ή/και διασυνοριακού χαρακτήρα, ιδίως στους τομείς της κλιματικής αλλαγής, μέσω της προώθησης στρατηγικών ανθεκτικών στην κλιματική αλλαγή που να αποσκοπούν σε χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα, δίνοντας προτεραιότητα στις στρατηγικές προώθησης της βιοποικιλότητας, της προστασίας των οικοσυστημάτων και των φυσικών πόρων, της βιώσιμης διαχείρισης, συμπεριλαμβανομένων των ωκεανών, της ξηράς, των υδάτινων πόρων, της αλιείας και των δασών (λόγου χάρι μέσω μηχανισμών όπως οι συμφωνίες FLEGT), της ερημοποίησης, της ολοκληρωμένης διαχείρισης των υδάτινων πόρων, της ασφαλούς διαχείρισης χημικών και αποβλήτων, της επάρκειας των πόρων και της πράσινης οικονομίας·
- δ) μεγαλύτερη ολοκλήρωση και εξορθολογισμός των στόχων σε σχέση με την κλιματική αλλαγή και των περιβαλλοντικών στόχων στα πλαίσια της αναπτυξιακής συνεργασίας της Ένωσης, μέσω στήριξης εργασιών μεθοδολογίας και έρευνας σε και από τις αναπτυσσόμενες χώρες που περιλαμβάνουν μηχανισμούς παρακολούθησης, αναφοράς και επαλήθευσης, χαρτογράφηση οικοσυστημάτων, εκτίμηση και αποτίμηση, βελτίωση της περιβαλλοντικής εμπειρογνομοσύνης και προώθηση καινοτόμων δράσεων και της συνοχής της πολιτικής·
- ε) ενίσχυση της περιβαλλοντικής διακυβέρνησης και στήριξη της διαμόρφωσης πολιτικής σε διεθνές επίπεδο για τη βελτίωση της συνοχής και της αποτελεσματικότητας της παγκόσμιας διακυβέρνησης για τη βιώσιμη ανάπτυξη, με στήριξη της περιβαλλοντικής παρακολούθησης και αξιολόγησης σε περιφερειακό και παγκόσμιο επίπεδο και με προώθηση της αποτελεσματικής συμμόρφωσης και εκτελεστικών μέτρων στις αναπτυσσόμενες χώρες για τις πολυμερείς περιβαλλοντικές συμφωνίες·
- στ) Ενσωμάτωση τόσο της διαχείρισης του κινδύνου καταστροφών όσο και της προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή στον σχεδιασμό της ανάπτυξης και τις επενδύσεις, και προώθηση της υλοποίησης στρατηγικών που στοχεύουν στη μείωση του κινδύνου καταστροφών, όπως είναι η προστασία των οικοσυστημάτων και η αποκατάσταση των υγροτόπων·
- ζ) Αναγνώριση της αποφασιστικής σημασίας της γεωργίας και της κτηνοτροφίας στις πολιτικές για την κλιματική αλλαγή με προώθηση των μικρών γεωργικών και κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων ως αυτόνομες στρατηγικές προσαρμογής και μετριασμού στον Νότο καθώς χρησιμοποιούν με βιώσιμο τρόπο φυσικούς πόρους όπως είναι οι υδάτινοι πόροι και οι βοσκότοποι.

II. Βιώσιμη ενέργεια

- α) προώθηση της πρόσβασης σε αξιόπιστες υπηρεσίες ασφαλούς, προσιτής, φιλικής προς το κλίμα και βιώσιμης ενέργειας, ως βασικού μοχλού για την εξάλειψη της φτώχειας και για την χωρίς αποκλεισμούς μεγέθυνση και ανάπτυξη, με ειδική έμφαση στη χρήση τοπικών και περιφερειακών ανανεώσιμων ενεργειακών πηγών και εξασφάλιση της πρόσβασης σε φτωχούς πληθυσμούς και κατοίκους απομακρυσμένων περιοχών·
- β) ενίσχυση της μεγαλύτερης χρήσης τεχνολογιών ανανεώσιμης ενέργειας, ιδίως των αποκεντρωμένων προσεγγίσεων, καθώς και της ενεργειακής απόδοσης και προώθηση στρατηγικών βιώσιμης ανάπτυξης με χαμηλές εκπομπές ρύπων·
- γ) προώθηση της ενεργειακής ασφάλειας στις χώρες εταίρους και τις τοπικές κοινότητες μέσω, για παράδειγμα, της διαφοροποίησης των πηγών και οδών μεταφοράς, της αντιμετώπισης των ζητημάτων μεταβλητότητας των τιμών, των δυνατοτήτων μείωσης εκπομπών, της βελτίωσης των αγορών και της ενίσχυσης των ενεργειακών και ειδικότερα των ηλεκτρικών διασυνδέσεων και του εμπορίου.

III. Ανθρώπινη ανάπτυξη, μεταξύ άλλων αξιοπρεπής εργασία, κοινωνική δικαιοσύνη και πολιτισμός

α) Υγεία

- i) βελτίωση της υγείας και της ευζωίας των ανθρώπων στις αναπτυσσόμενες χώρες με στήριξη της χωρίς αποκλεισμούς και οικογενειακής πρόσβασης σε βασικές δημόσιες υγειονομικές εγκαταστάσεις, αγαθά και υπηρεσίες με συνεχή φροντίδα από το στάδιο της πρόληψης έως αυτό της υποστήριξης μετά από την περίθαλψη, καθώς και της ισότιμης παροχής και της ικανοποιητικής ποιότητάς τους με έμφαση ιδίως στις ανάγκες των προσώπων που ανήκουν σε μειονεκτικές και ευπαθείς ομάδες·
- ii) στήριξη και διαμόρφωση του πολιτικού θεματολογίου παγκόσμιων πρωτοβουλιών για άμεσο σημαντικό όφελος στις χώρες εταίρους, με γνώμονα την παραγωγή αποτελεσμάτων, την αποτελεσματικότητα της βοήθειας και τις επιπτώσεις στα συστήματα υγείας, στηρίζοντας τη συμμετοχή των χωρών εταίρων σε αυτές τις πρωτοβουλίες·
- iii) στήριξη ειδικών πρωτοβουλιών κυρίως σε περιφερειακό και παγκόσμιο επίπεδο, με την ενίσχυση των συστημάτων υγείας και την παροχή βοήθειας στις χώρες ώστε να αναπτύξουν και να εφαρμόσουν ασφαλείς, τεκμηριωμένες και βιώσιμες εθνικές πολιτικές υγείας σε τομείς προτεραιότητας, όπως είναι η υγεία των παιδιών και των μητέρων, καθώς και ο εμβολιασμός και η αντιμετώπιση των παγκόσμιων απειλών κατά της υγείας (όπως ο ιός HIV/AIDS, η φυματίωση, η ελονοσία, άλλες ασθένειες που συνδέονται με τη φτώχεια και οι παραμελημένες ασθένειες)·
- iv) προώθηση της πλήρους και αποτελεσματικής εφαρμογής της Πλατφόρμας δράσης του Πεκίνου και του Προγράμματος δράσης της Διεθνούς Διάσκεψης για τον Πληθυσμό και την Ανάπτυξη καθώς και των αποτελεσμάτων των αναθεωρητικών διασκέψεων και στο πλαίσιο αυτό προώθηση της σεξουαλικής και αναπαραγωγικής υγείας και των συναφών δικαιωμάτων·
- v) προώθηση, παροχή και επέκταση των βασικών υπηρεσιών και της ψυχολογικής υποστήριξης για θύματα βίας, ιδίως γυναίκες και παιδιά.

β) Εκπαίδευση, γνώση και δεξιότητες

- i) Στήριξη της επίτευξης διεθνώς συμφωνημένων στόχων στην εκπαίδευση μέσω παγκόσμιων πρωτοβουλιών και εταιρικών σχέσεων, με ειδική έμφαση στην προώθηση της γνώσης, των δεξιοτήτων και αξιών για τη βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη·
- ii) προώθηση της ανταλλαγής εμπειριών, ορθών πρακτικών και καινοτομίας, βάσει μιας ισορροπημένης προσέγγισης της ανάπτυξης εκπαιδευτικών συστημάτων·
- iii) βελτίωση της ίσης πρόσβασης στην εκπαίδευση και της ποιότητας της, ιδίως των προσώπων που ανήκουν σε ευπαθείς ομάδες του πληθυσμού, των μεταναστών, των γυναικών και των κοριτσιών, προσώπων που ανήκουν σε θρησκευτικές μειονότητες, ανθρώπων με αναπηρίες, ανθρώπων που ζουν σε ευάλωτες συνθήκες και σε χώρες που απέχουν περισσότερο από την επίτευξη των παγκόσμιων στόχων, και βελτίωση της περάτωσης της βασικής εκπαίδευσης και της μετάβασης στον κατώτερο κύκλο της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.

γ) Ισότητα των φύλων, χειραφέτηση των γυναικών και προστασία των δικαιωμάτων των γυναικών και των κοριτσιών:

- i) στήριξη προγραμμάτων σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο για την προώθηση της οικονομικής και κοινωνικής χειραφέτησης, του ηγετικού ρόλου και της ίσης πολιτικής συμμετοχής των γυναικών και κοριτσιών·
- ii) στήριξη εθνικών, περιφερειακών και παγκόσμιων πρωτοβουλιών για την ένταξη της ισότητας των φύλων και της χειραφέτησης των γυναικών και κοριτσιών σε πολιτικές, σχέδια και προϋπολογισμούς, συμπεριλαμβανομένων των διεθνών, περιφερειακών και εθνικών πλαισίων ανάπτυξης και στο θεματολόγιο που αφορά την αποτελεσματικότητα της βοήθειας, ώστε να εκριζωθούν οι πρακτικές προγεννητικής επιλογής του φύλου που βασίζονται σε προκαταλήψεις λόγω φύλου·
- iii) αντιμετώπιση της σεξουαλικής και σεξιστικής βίας και στήριξη των θυμάτων αυτής.

δ) Νέοι και παιδιά:

- i) καταπολέμηση κάθε μορφής εμπορίας παιδιών και άσκησης βίας κατά των παιδιών και κακομεταχείρισής τους καθώς και όλων των μορφών παιδικής εργασίας, καταπολέμηση των γάμων ανηλίκων και προαγωγή πολιτικών που λαμβάνουν υπόψη την ιδιαίτερη ευπάθεια και τις ιδιαίτερες δυνατότητες των παιδιών και των νέων, προστασία των δικαιωμάτων και των συμφερόντων τους, περιλαμβανομένης της εγγραφής στα ληξιαρχικά μητρώα, της εκπαίδευσής τους, της υγείας τους και των μέσων επιβίωσής τους, με αφετηρία τη συμμετοχή και τη χειραφέτησή τους,
- ii) ενίσχυση της δυνατότητας των αναπτυσσόμενων χωρών να προάγουν πολιτικές προς όφελος των παιδιών και των νέων και προώθηση του ρόλου των παιδιών και των νέων ως φορέων ανάπτυξης,
- iii) στήριξη της ανάπτυξης συγκεκριμένων στρατηγικών και παρεμβάσεων για την αντιμετώπιση ιδιαίτερων προβλημάτων και προκλήσεων που θίγουν παιδιά και νέους, ιδίως στους τομείς της υγείας, της εκπαίδευσης και της απασχόλησης, λαμβανομένων υπόψη κατά τον καλύτερο τρόπο των συμφερόντων τους σε όλες τις σχετικές δράσεις.

- ε) Απαγόρευση διακρίσεων
- i) στήριξη τοπικών, περιφερειακών, εθνικών και παγκόσμιων πρωτοβουλιών για την προώθηση της καταπολέμησης των διακρίσεων λόγω φύλου, ταυτότητας του φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, κάστας, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, ασθένειας, ηλικίας και γενετήσιου προσανατολισμού μέσω της ανάπτυξης πολιτικών, σχεδίων και προϋπολογισμών, καθώς και μέσω της ανταλλαγής ορθών πρακτικών και πραγματογνωμοσύνης·
  - ii) διασφάλιση ευρύτερου διαλόγου σχετικά με το θέμα της καταπολέμησης των διακρίσεων και της προστασίας των φορέων υπεράσπισης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων·
- στ) Απασχόληση, δεξιότητες, κοινωνική προστασία και κοινωνική ένταξη:
- i) στήριξη υψηλής παραγωγικότητας και αξιοπρεπούς απασχόλησης, ιδίως μέσω της στήριξης ασφαλών πολιτικών και στρατηγικών απασχόλησης και εκπαίδευσης, της επαγγελματικής κατάρτισης για τη δυνατότητα απασχόλησης σε σχέση με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας και τις προοπτικές, συνθηκών εργασίας που περιλαμβάνουν την άτυπη οικονομία, την προώθηση της αξιοπρεπούς εργασίας με βάση τους βασικούς κανόνες εργασίας της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας (ΔΟΕ), και μέσω της καταπολέμησης της παιδικής εργασίας, και του κοινωνικού διαλόγου καθώς και διευκόλυνση της κινητικότητας των εργαζομένων με τον σεβασμό και την προώθηση των δικαιωμάτων των μεταναστών·
  - ii) ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής ιδίως με τη δημιουργία και ενίσχυση βιώσιμων συστημάτων κοινωνικής πρόνοιας, περιλαμβανομένων των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης για όσους ζουν σε συνθήκες φτώχειας, και της δημοσιονομικής μεταρρύθμισης, ενίσχυση της ικανότητας των φορολογικών συστημάτων και της καταπολέμησης της απάτης και της φοροδιαφυγής, κάτι που συμβάλλει στην ενίσχυση της ισότητας και της διανομής του πλούτου·
  - iii) ενίσχυση της κοινωνικής ένταξης και της ισότητας των φύλων με συνεργασία για δίκαιη πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες, απασχόληση για όλους, ενδυνάμωση και σεβασμός των δικαιωμάτων ειδικών ομάδων, ιδίως των μεταναστών, των παιδιών και των νέων, των ατόμων με αναπηρίες, των γυναικών, των αυτοχθόνων πληθυσμών και των προσώπων που ανήκουν σε μειονότητες, έτσι ώστε να εξασφαλιστεί ότι όλες αυτές οι ομάδες θα μπορούν να συμμετέχουν και όντως θα συμμετέχουν και θα επωφελούνται από τη δημιουργία πλούτου και την πολιτισμική πολυμορφία.
- ζ) Ανάπτυξη, απασχόληση και συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα
- i) Προώθηση δράσεων που αποσκοπούν στη δημιουργία περισσότερων και βελτιωμένων θέσεων εργασίας με την ανάπτυξη της ανταγωνιστικότητας και αξιοπιστίας των τοπικών μικροεπιχειρήσεων και μικρομεσαίων επιχειρήσεων και ενσωμάτωσή τους στην τοπική, περιφερειακή και παγκόσμια οικονομία, ώστε να βοηθηθούν οι αναπτυσσόμενες χώρες να ενταχθούν σε περιφερειακά και πολυμερή συστήματα εμπορίου,
  - ii) ανάπτυξη τοπικής βιοτεχνίας, χρήσιμη στη διαφύλαξη της τοπικής πολιτιστικής κληρονομιάς,
  - iii) ανάπτυξη ενός κοινωνικά και οικολογικά υπεύθυνου τοπικού ιδιωτικού τομέα και βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος,
  - iv) προώθηση αποδοτικής οικονομικής πολιτικής που να στηρίζει την ανάπτυξη της τοπικής οικονομίας και των τοπικών βιομηχανιών προς την κατεύθυνση διαδικασιών που οδηγούν στην πράσινη και χωρίς αποκλεισμούς οικονομία, την επάρκεια πόρων και τη βιώσιμη κατανάλωση και παραγωγή.
  - v) Προώθηση της χρήσης ηλεκτρονικών επικοινωνιών ως εργαλείου στήριξης της ανάπτυξης υπέρ των φτωχών σε όλους τους τομείς, με στόχο να γεφυρωθεί το ψηφιακό χάσμα ανάμεσα στις ανεπτυγμένες και τις βιομηχανοποιημένες χώρες και στο εσωτερικό των αναπτυσσόμενων χωρών, ώστε να επιτευχθεί ένα επαρκές πολιτικό και κανονιστικό πλαίσιο σε αυτόν τον τομέα, και να προωθηθεί η αναγκαία υποδομή και η χρήση υπηρεσιών και εφαρμογών που βασίζονται στις τεχνολογίες πληροφοριών και τηλεπικοινωνιών.
  - vi) προώθηση της χρηματοπιστωτικής ένταξης με στήριξη της πρόσβασης σε χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες και της αποτελεσματικής χρήσης τους, όπως είναι οι μικροπιστώσεις και αποταμιεύσεις, η μικροασφάλιση και η μεταφορά πληρωμών, από μικροεπιχειρήσεων και μικρομεσαίων επιχειρήσεων και νοικοκυριά, ιδιαίτερα από μειονεκτικές και ευπαθείς ομάδες.
- η) Πολιτισμός
- i) προαγωγή του διαπολιτισμικού διαλόγου, της πολιτισμικής πολυμορφίας και σεβασμός της ίσης αξιοπρέπειας όλων των πολιτισμών,
  - ii) προαγωγή της διεθνούς συνεργασίας για την τόνωση της συμβολής των βιομηχανιών πολιτιστικών αγαθών στην οικονομική μεγέθυνση των αναπτυσσόμενων χωρών, προκειμένου να αξιοποιηθούν πλήρως οι δυνατότητες που προσφέρει για την καταπολέμηση της φτώχειας, μεταξύ άλλων με την αντιμετώπιση ζητημάτων όπως η πρόσβαση στην αγορά και τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας.
  - iii) προώθηση του σεβασμού για τις κοινωνικές, πολιτιστικές και πνευματικές αξίες των αυτοχθόνων πληθυσμών και των μειονοτήτων ώστε να τονωθεί η ισότητα και η δικαιοσύνη στις πολυεθνικές κοινωνίες, σύμφωνα με τα καθολικά ανθρώπινα δικαιώματα των οποίων δικαιούνται να απολαύουν όλοι, περιλαμβανομένων των αυτοχθόνων πληθυσμών και των προσώπων που ανήκουν σε μειονότητες,
  - iv) στήριξη του πολιτιστικού τομέα ως πολλά υποσχόμενου για την ανάπτυξη και μεγέθυνση.

IV. Η επισιτιστική και διατροφική ασφάλεια και η βιώσιμη γεωργία

Ο παρών τομέας συνεργασίας ενισχύει τη συνεργασία, την ανταλλαγή γνώσεων και εμπειριών και τις ικανότητες των χωρών εταίρων όσον αφορά τους τέσσερις πυλώνες της επισιτιστικής ασφάλειας μέσω προσέγγισης ευαισθητοποιημένης για την ισότητα των φύλων: διαθεσιμότητα τροφίμων (παραγωγή), πρόσβαση (μεταξύ άλλων γαίες, υποδομές για τη μεταφορά τροφίμων από περιοχές με πλεόνασμα σε περιοχές με ελλείμματα, αγορές, δημιουργία αποθεματικού εγχώριων προϊόντων, δίκτυα ασφαλείας), χρήση (διατροφικές παρεμβάσεις με όρους κοινωνικής ευθύνης) και σταθερότητα, ενώ ασχολείται με το δίκαιο εμπόριο και δίνει προτεραιότητα σε πέντε διαστάσεις: γεωργική παραγωγή και κτηνοτροφία σε μικρές εκμεταλλεύσεις, επεξεργασία τροφίμων για τη δημιουργία προστιθέμενης αξίας, διακυβέρνηση, περιφερειακή ολοκλήρωση και μηχανισμοί βοήθειας εύαλων πληθυσμών, δια των εξής τρόπων:

- α) Προώθηση της ανάπτυξης της γεωργικής παραγωγής και της κτηνοτροφίας σε βιώσιμες μικρές εκμεταλλεύσεις, μέσω ασφαλών πρόσβασης στην τεχνολογία (περιλαμβανομένων των τεχνολογιών των πληροφοριών και της επικοινωνίας) βασισμένης στα οικοσυστήματα, σε χαμηλές εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα, ανθεκτικής στην κλιματική αλλαγή, μέσω της αναγνώρισης, προώθησης και ενίσχυσης των τοπικών και αυτόνομων στρατηγικών προσαρμογής στην κλιματική αλλαγή και μέσω υπηρεσιών γεωργικών εφαρμογών και τεχνικών υπηρεσιών, συστημάτων αγροτικής ανάπτυξης, και μέτρων παραγωγικών και υπεύθυνων επενδύσεων, σύμφωνα με διεθνείς κατευθυντήριες γραμμές, βιώσιμης διαχείρισης της γης και των φυσικών πόρων, κατοχύρωσης των δικαιωμάτων γης των πληθυσμών, υπό όλες τους τις μορφές και παρέχοντας πρόσβαση στη γη για τους τοπικούς πληθυσμούς, και μέσω της προστασίας της γενετικής πολυμορφίας, σε ένα ενθαρρυντικό οικονομικό περιβάλλον·
- β) στήριξη της διαμόρφωσης πολιτικής και διακυβέρνησης των σχετικών τομέων με περιβαλλοντική και κοινωνική υπευθυνότητα, του ρόλου των δημόσιων και μη δημόσιων φορέων στη ρύθμιση του τομέα και τη χρήση δημόσιων αγαθών, της ικανότητας οργάνωσης του τομέα, επαγγελματικών οργανώσεων και οργανισμών·
- γ) ενίσχυση της επισιτιστικής και διατροφικής ασφάλειας, περιλαμβανομένης της προστασίας της βιοποικιλότητας και των υπηρεσιών οικοσυστημάτων, πολιτικών κλιματικής προσαρμογής, συστημάτων πληροφοριών, πρόληψης και διαχείρισης κρίσεων και στρατηγικών όσον αφορά τη διατροφή εύαλων πληθυσμών, τα οποία κινητοποιούν τους απαραίτητους πόρους για βασικές παρεμβάσεις που θα μπορούσαν να προλάβουν την πλειονότητα των περιπτώσεων υποσιτισμού·
- δ) ενίσχυση ασφαλών και βιώσιμων πρακτικών σε όλο το μήκος της αλυσίδας εφοδιασμού τροφίμων και ζωοτροφών.

V. Μετανάστευση και άσυλο

Ο παρών τομέας συνεργασίας σκοπεύει στην ενίσχυση του πολιτικού διαλόγου, στη συνεργασία, στη ανταλλαγή τεχνολογίας και εμπειριών των χωρών εταίρων, των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών και των τοπικών αρχών, προκειμένου να στηριχθεί η κινητικότητα ανθρώπων ως θετικό στοιχείο της ανθρώπινης ανάπτυξης. Ο παρών τομέας συνεργασίας, που βασίζεται σε μια προσέγγιση της μετανάστευσης με βάση όλα τα ανθρώπινα δικαιώματα, ατομικά, πολιτικά, οικονομικά, κοινωνικά και πολιτιστικά, θα αντιμετωπίσει τις προκλήσεις των μεταναστευτικών ροών, συμπεριλαμβανομένης της μετανάστευσης Νότου-Νότου, την κατάσταση των εύαλων μεταναστών, όπως είναι οι ασυνόδευτοι ανήλικοι μετανάστες, τα θύματα παράνομης διακίνησης, οι αιτούντες άσυλο, οι μετανάστριες, και την κατάσταση των παιδιών, των γυναικών και των οικογενειών που παραμένουν στις χώρες προέλευσης, δια των εξής τρόπων:

- α) προώθηση του χειρισμού των ζητημάτων της μετανάστευσης σε όλα τα επίπεδα, εστιάζοντας ιδιαίτερα στις κοινωνικές και οικονομικές επιπτώσεις της μετανάστευσης, και αναγνωρίζοντας τον βασικό ρόλο των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών, περιλαμβανομένης της διασποράς, και των τοπικών αρχών όσον αφορά την αντιμετώπιση της μετανάστευσης ως ουσιώδες στοιχείο της αναπτυξιακής στρατηγικής·
- β) διασφάλιση καλύτερης διαχείρισης των μεταναστευτικών ροών σε όλες τις διαστάσεις τους, μεταξύ άλλων με την ενίσχυση των ικανοτήτων των κυβερνήσεων και άλλων ενδιαφερομένων φορέων από χώρες εταίρους σε τομείς όπως: νόμιμη μετανάστευση και κινητικότητα· πρόληψη της παράνομης μετανάστευσης, παράνομη διακίνηση μεταναστών και εμπορία ανθρώπων· διευκόλυνση της βιώσιμης επιστροφής παράνομων μεταναστών και στήριξη της εθελούσιας επιστροφής και επανένταξης· ολοκληρωμένες ικανότητες διαχείρισης συνόρων· και διεθνής προστασία και άσυλο·
- γ) μεγιστοποίηση της αναπτυξιακής επίπτωσης της αυξημένης κινητικότητας των ανθρώπων σε περιφερειακό και παγκόσμιο επίπεδο, και ειδικότερα της καλής διαχείρισης της μετανάστευσης εργατικού δυναμικού, βελτίωση των διαδικασιών ένταξης των μεταναστών στις χώρες προορισμού, προαγωγή και προστασία των δικαιωμάτων των μεταναστών και των οικογενειών τους, μέσω της στήριξης της διαμόρφωσης και εφαρμογής ασφαλών περιφερειακών και εθνικών μεταναστευτικών πολιτικών και πολιτικών για το άσυλο, μέσω της ένταξης της διάστασης της μετανάστευσης σε άλλες περιφερειακές και εθνικές πολιτικές και μέσω της στήριξης για τη συμμετοχή των οργανώσεων των μεταναστών και των τοπικών αρχών στη χάραξη πολιτικής και στην παρακολούθηση των διαδικασιών εφαρμογής της πολιτικής αυτής·
- δ) ανάπτυξη κοινής αντιμετώπισης όσον αφορά τη σχέση μετανάστευσης και ανάπτυξης, περιλαμβανομένων των κοινωνικών και οικονομικών συνεπειών των κυβερνητικών πολιτικών, είτε αυτές αφορούν τον τομέα της μετανάστευσης, ασύλου ή άλλους τομείς·
- ε) ενίσχυση των ικανοτήτων χορήγησης ασύλου και υποδοχής σε χώρες εταίρους.

Ο παρών τομέας συνεργασίας θα υποστηρίζεται από το Ταμείο ασύλου, μετανάστευσης και ένταξης και το Ταμείο εσωτερικής ασφάλειας με πλήρη σεβασμό στην αρχή της συνοχής της αναπτυξιακής πολιτικής.

B. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΓΙΑ ΤΙΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ ΚΑΙ ΤΙΣ ΤΟΠΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

Σύμφωνα με τα συμπεράσματα της πρωτοβουλίας διαρθρωμένου διαλόγου της Επιτροπής και την προσήλωση της Ένωσης στις αρχές των ανθρώπινων δικαιωμάτων, της δημοκρατίας, και της χρηστής διακυβέρνησης, στόχος του προγράμματος είναι η ενίσχυση των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών και των τοπικών αρχών στις χώρες εταίρους και, εφόσον προβλέπεται στον παρόντα κανονισμό, στην Ένωση, τις υποψήφιες χώρες και τις δυνάμει υποψήφιες χώρες. Αποσκοπεί στην κατοχύρωση ενός περιβάλλοντος που θα διευκολύνει τη συμμετοχή των πολιτών και τη δράση και συνεργασία της κοινωνίας των πολιτών, τις ανταλλαγές γνώσεων και εμπειριών και ικανοτήτων των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών και των τοπικών αρχών στις χώρες εταίρους για τη στήριξη των διεθνώς συμφωνημένων αναπτυξιακών στόχων.

Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, «οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών» είναι μη κρατικοί, μη κερδοσκοπικοί φορείς που λειτουργούν σε ανεξάρτητη και υπόλογη βάση, περιλαμβάνουν δε: μη κυβερνητικές οργανώσεις, οργανώσεις που εκπροσωπούν αυτόχθονες πληθυσμούς, οργανώσεις που εκπροσωπούν εθνικές ή/και εθνοτικές μειονότητες, οργανώσεις διασποράς, οργανώσεις μεταναστών στις χώρες εταίρους, τοπικές εμπορικές ενώσεις και ομάδες πολιτών, συνεταιρισμοί, ενώσεις εργοδοτών και συνδικαλιστικές οργανώσεις (κοινωνικοί εταίροι), οργανώσεις που εκπροσωπούν οικονομικά και κοινωνικά συμφέροντα, οργανώσεις για την καταπολέμηση της διαφθοράς και της απάτης και την προάσπιση της χρηστής διακυβέρνησης, οργανώσεις των δικαιωμάτων των πολιτών και οργανώσεις για την καταπολέμηση των διακρίσεων, τοπικές οργανώσεις (περιλαμβανομένων των δικτύων) που δραστηριοποιούνται στην αποκεντρωμένη περιφερειακή συνεργασία και ολοκλήρωση, οργανώσεις καταναλωτών, οργανώσεις γυναικών και νεολαίας, περιβαλλοντικές οργανώσεις, οργανώσεις διδασκαλίας, πολιτιστικές, ερευνητικές και επιστημονικές οργανώσεις, πανεπιστήμια, εκκλησίες και θρησκευτικές ενώσεις και κοινότητες, μέσα μαζικής επικοινωνίας και μη κυβερνητικές ενώσεις κάθε μορφής και ανεξάρτητα ιδρύματα, συμπεριλαμβανομένων ανεξάρτητων πολιτικών ιδρυμάτων, που μπορούν να συμβάλουν στην υλοποίηση των στόχων του παρόντος κανονισμού.

Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού οι «τοπικές αρχές» περιλαμβάνουν ένα μεγάλο φάσμα φορέων σε επίπεδο κατώτερο από το εθνικό και κυβερνητικές υπηρεσίες, δηλαδή οργανισμούς τοπικής αυτοδιοίκησης, κοινότητες, επαρχίες, κομητείες, περιφέρειες κλπ.

Το πρόγραμμα θα συμβάλει:

- a) σε μια χωρίς αποκλεισμούς και υπεύθυνη κοινωνία στις συνεργαζόμενες χώρες, μέσω ενισχυμένων οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών και τοπικών αρχών και της παροχής βασικών υπηρεσιών σε πληθυσμούς που έχουν ανάγκη·
- β) σε αυξημένο επίπεδο ευαισθητοποίησης στην Ευρώπη όσον αφορά ζητήματα ανάπτυξης και στην κινητοποίηση της κοινής γνώμης στην Ένωση, τις υποψήφιες χώρες και τις εν δυνάμει υποψήφιες χώρες, για τη μείωση της φτώχειας και την υλοποίηση βιώσιμων αναπτυξιακών στρατηγικών στις χώρες εταίρους·
- γ) σε αυξημένη ικανότητα των δικτύων της κοινωνίας των πολιτών και των τοπικών αρχών, των χωρών της Ευρώπης και του Νότου, των πλατφορμών και συμμαχιών για τη διασφάλιση ενός ουσιαστικού και συνεχούς πολιτικού διαλόγου στον τομέα της ανάπτυξης και για την προώθηση της δημοκρατικής διακυβέρνησης.

Οι δυνητικές δραστηριότητες που θα στηρίζονται από αυτό το πρόγραμμα:

- a) παρεμβάσεις σε χώρες εταίρους οι οποίες στηρίζουν τις ευάλωτες και περιθωριοποιημένες ομάδες ανθρώπων παρέχοντας βασικές υπηρεσίες μέσω των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών και τοπικών αρχών·
- β) δράσεις που προορίζονται να ενισχύσουν τις ικανότητες των δικαιούχων φορέων, συμπληρωματικά προς τη στήριξη που παρέχεται στο πλαίσιο του εθνικού προγράμματος, με στόχο:
  - i) τη δημιουργία ενός ευνοϊκού περιβάλλοντος για τη συμμετοχή των πολιτών και τη δράση της κοινωνίας των πολιτών και της ικανότητας των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών να συμμετέχουν αποτελεσματικά στη διαδικασία χάραξης πολιτικής και στην παρακολούθηση των διαδικασιών εφαρμογής της πολιτικής αυτής·
  - ii) να διευκολυνθεί η βελτίωση του διαλόγου και η καλύτερη διάδραση μεταξύ των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών, των τοπικών αρχών, του κράτους και άλλων αναπτυξιακών φορέων στο πλαίσιο της ανάπτυξης·
  - iii) την ενίσχυση της ικανότητας των τοπικών αρχών να συμμετέχουν αποτελεσματικά στην αναπτυξιακή διεργασία με την αναγνώριση του ειδικού ρόλου και των ιδιαιτεροτήτων τους·
- γ) την ευαισθητοποίηση του κοινού σε θέματα ανάπτυξης, την ενθάρρυνση των πολιτών στο να γίνουν πιο ενεργοί και υπεύθυνοι και την προώθηση επίσημης και άτυπης εκπαίδευσης σχετικά με την ανάπτυξη στην Ένωση, στις υποψήφιες και δυνάμει υποψήφιες χώρες, με στόχο την εδραίωση της αναπτυξιακής πολιτικής στις κοινωνίες, τη συγκέντρωση μεγαλύτερης δημόσιας στήριξης για δράσεις που στοχεύουν στην καταπολέμηση της φτώχειας και την εγκαθίδρυση δικαιότερων σχέσεων μεταξύ αναπτυγμένων και αναπτυσσόμενων χωρών, τη μεγαλύτερη συνειδητοποίηση όσον αφορά τα θέματα και τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν οι αναπτυσσόμενες χώρες και οι λαοί τους και την προώθηση αφενός του δικαιώματος σε μια αναπτυξιακή διαδικασία, κατά την οποία όλα τα ανθρώπινα δικαιώματα και οι θεμελιώδεις ελευθερίες θα είναι πλήρως σεβαστά, και αφετέρου της κοινωνικής διάστασης της παγκοσμιοποίησης·
- δ) τον συντονισμό, την ανάπτυξη ικανοτήτων και τη θεσμική ενίσχυση των δικτύων της κοινωνίας των πολιτών και των τοπικών αρχών, στο εσωτερικό των οργανώσεών τους και μεταξύ των διαφόρων τύπων ενδιαφερόμενων φορέων που δραστηριοποιούνται στον δημόσιο διάλογο για την ανάπτυξη και τον συντονισμό, την ανάπτυξη ικανοτήτων και τη θεσμική ενίσχυση των δικτύων οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών και τοπικών αρχών και κεντρικών οργανώσεων των νότιων χωρών.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ

ΤΟΜΕΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΠΑΝΑΦΡΙΚΑΝΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Το Παναφρικανικό Πρόγραμμα στηρίζει τους στόχους και τις γενικές αρχές της στρατηγικής εταιρικής σχέσης μεταξύ της Αφρικής και της Ένωσης. Προωθεί τις γενικές αρχές μιας εταιρικής σχέσης προσανατολισμένης στον άνθρωπο και την αρχή της «ενιαίας αντιμετώπισης της Αφρικής» καθώς και τη συνοχή ανάμεσα στο περιφερειακό και ηπειρωτικό επίπεδο. Εστιάζει σε δραστηριότητες διαπεριφερειακού, ηπειρωτικού και παγκόσμιου χαρακτήρα εντός και με την Αφρική και στηρίζει κοινές πρωτοβουλίες Αφρική-ΕΕ στην παγκόσμια σκηνή. Το πρόγραμμα παρέχει κυρίως στήριξη στα εξής πεδία της εταιρικής σχέσης:

- α) ειρήνη και ασφάλεια,
  - β) δημοκρατική διακυβέρνηση και ανθρώπινα δικαιώματα,
  - γ) εμπόριο, περιφερειακή ολοκλήρωση και υποδομή (περιλαμβανομένων των πρώτων υλών),
  - δ) ΑΣΧ και νέοι αναπτυξιακοί στόχοι που συμφωνούνται σε διεθνές επίπεδο για μετά το 2015,
  - ε) ενέργεια,
  - στ) κλιματική αλλαγή και περιβάλλον,
  - ζ) μετανάστευση, κινητικότητα και απασχόληση,
  - η) επιστήμες, κοινωνία της πληροφορίας και διάστημα,
  - θ) οριζόντια θέματα.
-

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΤΗΣ ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2014-2020

	(σε εκατομμύρια EUR)
Σύνολο	19 662
(1) Γεωγραφικά προγράμματα	11 809 ⁽¹⁾
α) Ανά γεωγραφική περιοχή	
i) Λατινική Αμερική	2 500
ii) Νότια Ασία	3 813
iii) Βόρεια και νοτιοανατολική Ασία	2 870
iv) Κεντρική Ασία	1 072
v) Μέση Ανατολή	545
vi) Λοιπές χώρες	251
β) Ανά τομέα συνεργασίας	
i) Ανθρώπινα δικαιώματα, δημοκρατία και χρηστή διακυβέρνηση:	τουλάχιστον 15 %
ii) Χωρίς αποκλεισμούς και βιώσιμη ανάπτυξη για την ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού:	τουλάχιστον 45 %
(2) Θεματικά προγράμματα	7 008
α) Παγκόσμια δημόσια αγαθά και προκλήσεις	5 101
i) Περιβάλλον και κλιματική αλλαγή ⁽²⁾	27 %
ii) Βιώσιμη ενέργεια	12 %
iii) Ανθρώπινη ανάπτυξη, μεταξύ άλλων αξιοπρεπής εργασία, κοινωνική δικαιοσύνη και πολιτισμός	25 %
Εκ των οποίων:	
— Υγεία	τουλάχιστον 40 %
— Εκπαίδευση, γνώση και δεξιότητες	τουλάχιστον 17,5 %
— Ισότητα των φύλων, γυναικεία χειραφέτηση και προστασία των δικαιωμάτων των γυναικών και των κοριτσιών· παιδιά και νέοι, αποφυγή διακρίσεων· απασχόληση, δεξιότητες, κοινωνική προστασία και κοινωνική ενσωμάτωση· μεγέθυνση, θέσεις εργασίας και δέσμευση του ιδιωτικού τομέα, πολιτισμός	τουλάχιστον 27,5 %
iv) Επισιτιστική και διατροφική ασφάλεια και βιώσιμη γεωργία	29 %
v) Μετανάστευση και άσυλο	7 %
Τουλάχιστον το 50 % των κεφαλαίων, πριν από τη χρησιμοποίηση συστημάτων δεικτών βάσει της μεθοδολογίας του ΟΟΣΑ (σύστημα δεικτών του Ρίο), θα χρησιμοποιηθούν για στόχους που συνδέονται με τη δράση για το κλίμα και το περιβάλλον.	
β) Οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και τοπικές αρχές	1 907
(3) Παναφρικανικό Πρόγραμμα	845

⁽¹⁾ Από τα οποία 758 εκατομμύρια EUR σε μη διατεθέντα κονδύλια

⁽²⁾ Καταρχήν, τα κεφάλαια θα κατανέμονται ισομερώς μεταξύ του περιβάλλοντος και της κλιματικής αλλαγής.

Δήλωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τον στρατηγικό διάλογο με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ⁽¹⁾

Βάσει του άρθρου 14 της ΣΕΕ, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα διεξαγάγει στρατηγικό διάλογο με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο πριν από τον προγραμματισμό του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 233/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2014 για τη θέσπιση μηχανισμού χρηματοδότησης της αναπτυξιακής συνεργασίας για την περίοδο 2014-2020 και έπειτα από αρχικές διαβουλεύσεις με τους σχετικούς δικαιούχους, όπου απαιτείται. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα παρουσιάσει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο τα σχετικά διαθέσιμα έγγραφα όσον αφορά τον προγραμματισμό με τις ενδεικτικές πιστώσεις που προβλέπονται ανά χώρα/περιφέρεια και, στο πλαίσιο μιας χώρας/περιφέρειας, με τις προτεραιότητες, τα πιθανά αποτελέσματα και τις ενδεικτικές πιστώσεις που προβλέπονται ανά προτεραιότητα για τα γεωγραφικά προγράμματα, καθώς και την επιλογή των τρόπων παροχής βοήθειας (*). Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα παρουσιάσει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο τα σχετικά διαθέσιμα έγγραφα όσον αφορά τον προγραμματισμό με τις θεματικές προτεραιότητες, τα πιθανά αποτελέσματα, την επιλογή των τρόπων παροχής βοήθειας (*), και την κατανομή της χρηματοδότησης για τις εν λόγω προτεραιότητες που προβλέπεται στα θεματικά προγράμματα. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα λάβει υπόψη τη θέση που διατύπωσε το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο επί του θέματος.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα διεξαγάγει στρατηγικό διάλογο με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο κατά την προετοιμασία της ενδιάμεσης επανεξέτασης και πριν από οποιαδήποτε ουσιώδη ανάθεωρηση των εγγράφων προγραμματισμού κατά την περίοδο ισχύος του εν λόγω κανονισμού.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εφόσον κληθεί από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, θα αναλύει σε ποιες περιπτώσεις ελήφθησαν υπόψη οι παρατηρήσεις του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στα έγγραφα προγραμματισμού και θα παρέχει εξηγήσεις για οποιαδήποτε άλλη συνέχεια δόθηκε στον στρατηγικό διάλογο.

⁽¹⁾ Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα εκπροσωπηθεί στο επίπεδο του αρμόδιου Επιτρόπου.

(*) Κατά περίπτωση.

Δήλωση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με το άρθρο 5 παράγραφος 2 στοιχείο β) σημείο ii) του κανονισμού αριθ. 233/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2014 για τη θέσπιση μηχανισμού χρηματοδότησης της αναπτυξιακής συνεργασίας για την περίοδο 2014-2020

Όσον αφορά την εφαρμογή του άρθρου 5 παράγραφος 2 στοιχείο β) σημείο ii) του κανονισμού αριθ. 233/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2014 για τη θέσπιση μηχανισμού χρηματοδότησης της αναπτυξιακής συνεργασίας για την περίοδο 2014-2020, κατά τον χρόνο της έναρξης ισχύος του εν λόγω κανονισμού, οι ακόλουθες χώρες εταίροι θεωρούνται επιλέξιμες για διμερή συνεργασία, ως εξαιρετικές περιπτώσεις, μεταξύ άλλων και ενόψει της σταδιακής κατάργησης των αναπτυξιακών επιχορηγήσεων: Κούβα, Κολομβία, Ισημερινός, Περού και Νότια Αφρική.

Δήλωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με το άρθρο 5 του κανονισμού αριθ. 233/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2014 για τη θέσπιση μηχανισμού χρηματοδότησης της αναπτυξιακής συνεργασίας για την περίοδο 2014-2020

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα ζητήσει τη γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου προτού προβεί σε αλλαγή του πεδίου εφαρμογής του άρθρου 5 παράγραφος 2 στοιχείο β) σημείο ii) του κανονισμού αριθ. 233/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2014 για τη θέσπιση μηχανισμού χρηματοδότησης της αναπτυξιακής συνεργασίας για την περίοδο 2014-2020.

Δήλωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με τη χρηματοδότηση για βασικές υπηρεσίες

Ο κανονισμός αριθ. 233/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2014 για τη θέσπιση μηχανισμού χρηματοδότησης της αναπτυξιακής συνεργασίας για την περίοδο 2014-2020 θα πρέπει να παρέχει τη δυνατότητα στην Ένωση να συμβάλλει στην υλοποίηση της κοινής ενωσιακής δέσμευσης για την παροχή συνεχούς στήριξης για ανθρώπινη ανάπτυξη με σκοπό τη βελτίωση της ζωής των ανθρώπων σύμφωνα με τους Αναπτυξιακούς Στόχους της Χιλιετίας. Τουλάχιστον το 20 % της χορηγούμενης δύναμης του εν λόγω κανονισμού βοήθειας θα κατανεμηθεί σε βασικές κοινωνικές υπηρεσίες, με επίκεντρο την υγεία και την εκπαίδευση, και στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, αναγνωρίζοντας ότι κατά κανόνα θα πρέπει να υπάρχει κάποιος βαθμός ευελιξίας, όπως σε περιπτώσεις που αφορούν την παροχή έκτακτης βοήθειας. Τα δεδομένα που αφορούν την τήρηση της παρούσας δήλωσης θα συμπεριλαμβάνονται στην ετήσια έκθεση που αναφέρεται στο άρθρο 13 του κανονισμού αριθ. 236/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2014 σχετικά με τον καθορισμό κοινών κανόνων και διαδικασιών για την εφαρμογή των μηχανισμών εξωτερικής δράσης της Ένωσης.

Δήλωση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σχετικά με την αναστολή της συνδρομής που χορηγείται δυνάμει των μηχανισμών χρηματοδότησης

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σημειώνει ότι ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 233/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2014 για τη θέσπιση μηχανισμού χρηματοδότησης της αναπτυξιακής συνεργασίας για την περίοδο 2014-2020, ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 232/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2014 σχετικά με τη θέσπιση Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Γεττονίας, ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 234/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2014 σχετικά με τη θέσπιση Μέσου Εταιρικής Σχέσης για τη συνεργασία με τρίτες χώρες και ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 231/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2014 για τη θέσπιση Μηχανισμού Προενταξιακής Βοήθειας (ΜΠΒ II) δεν περιλαμβάνουν καμία ρητή αναφορά στη δυνατότητα αναστολής της συνδρομής σε περιπτώσεις όπου μια δικαιούχος χώρα δεν τηρεί τις βασικές αρχές που διατυπώνονται στις αντίστοιχες πράξεις, και ιδίως τις αρχές της δημοκρατίας, του κράτους δικαίου και του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο θεωρεί ότι τυχόν αναστολή της συνδρομής που χορηγείται δυνάμει των εν λόγω μηχανισμών θα μπορούσε να επιφέρει μεταβολή του συνολικού χρηματοδοτικού καθεστώτος που έχει συμφωνηθεί στο πλαίσιο της συνήθους νομοθετικής διαδικασίας. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, ως συννομοθέτης και ως ένα από τα δύο σκέλη της αρμόδιας για τον προϋπολογισμό αρχής, έχει ως εκ τούτου το δικαίωμα να κάνει πλήρη χρήση των προνομίων του εν προκειμένω, εάν πρόκειται να ληφθεί τέτοια απόφαση.
